

Başvekâlet Vekili ile Maliye Vekilinin Son Posta'ya beyanatları

“Türk parasının düşürüleceği şayiasını çıkarımlar spekülasyoncu hainlerdir,”

Celâl Bayar dün Ankaraya gitti

Başvekâlet Vekili «İcabederse borsayı kapatmaktan çekinmiyeceğim» diyor

Maliye Vekili Fuad Ağralının beyanatından bir parça: “Devalüasyon yapmak hatır ve hayalimizden geçmemiştir,”

Atatürk dün Tarih Kurultayında Celâl Bayarla konuşurlarken

Başvekâlet Vekili ve İktisad Vekili Celâl Bayar, yeni vazifesine başlamak üzere dün akşamki eksprese bağlanan hususî vagonla Ankaraya gitmiştir. Celâl Bayar, dün öğleden sonra Dolmabahçe sarayına gelerek Atatürke mülâki olmuş ve uzun müddet nezdlerinde kalmış ve saat 18 den sonra Reiscumhur Atatürke tazimlerini arz ile veda ederek motörle Haydarpaşaya geçmiştir.

Başvekâlet Vekili Celâl Bayar, Riyaseticumhur Umumi Kâtibi Hasan Rıza, başyaver Celâl, Dahiliye Vekili Şükrü Kaya, Nafia Vekili Ali Çetinkaya, Millî Müdafaa Vekili General Kâzım Özalp, Maliye Vekili Fuad Ağralı, İnhisarlar Vekili Ali Rana Tarhan, Hariciye Vekâ-

(Devamı 10 uncu sayfada)

Kabine erkânı arasında ihtilâf şayiaları yalandır

Başvekâlet Vekili bu şayiaların membuanın meydana çıkarılması için şiddetli emirler verdi

Son günlerde hükümetimizin Türk parasını düşürmek niyetinde olduğuna ve bu yüzden kabine erkânı arasında ihtilâf çıktığına dair bazı şayialar de-

veran etmektedir. Bu hususta kendisine sual soran bir muharririmize Başvekâlet vekili Celâl Bayar demiştir ki: (Devamı 10 uncu sayfada)

Japon tayyareleri Kanton şehrini harap ettiler binden fazla ölü var

Kanton faciası İngilterede büyük bir infial uyandırdı. Gazeteler muhasematın durdurulmasını ve bir konferansın toplanmasını istiyorlar

Londra 23 (Hususî) — Birkaç gündü beri Japon tayyareleri tarafından fasıllarla bombardıman edilen Kanton şehri,

bu sabah tekrar yeni bir hava hücumuna maruz kalmıştır. (Devamı 10 uncu sayfada)

Mareşal Çakmak Yugoslavyada

Büyük Erkânı Harbiye Reisimiz Split'de hararetle karşılandı

Belgrad, 23 (Hususî Muhabirimizden) — Büyük Yugoslav manevraları için yapılan hazırlıklar tamamlanmak üzeredir. Bir taraftan bu hazırlıklar bitirilirken diğer taraftan manevralarda hazır bulunacak dost memleket yüksek as-

(Devamı 8 inci sayfada)

Tarih Kurultayının dördüncü günü

«Şark ve Garp felsefesini birleştirmek Türke

mukadder olmuştur»

Atatürk dünkü toplantıya şeref verdiler. İlk celseye Pittard riyaset etti. Sekiz profesör tezlerini okudular

İkinci Türk tarih Kurultayı dün öğleden evvel A ve B sekiyonları Dolmabahçe sarayında üçüncü toplan - toplanmıştır. A sekiyonunda profesör tısını yapmıştır. (Devamı 8 inci sayfada)

Tarih Kongresinin büyük faydaları

YAZAN

Ettore Rossi

Kongreye gelen İtalyan Profesörü Ettore Rossi

(Profesör Ettore Rossi bu yazıyı “Son Posta,” için yazmıştır)

Türk Tarih Kurultayının faaliyeti devam ederken, neticelerini tartmak vakti henüz gelmemiştir. Fakat faydalarının önemli olduğunu şimdiden söyleyebiliriz.

Kurultaya iştirak edenlerin memnuniyetlerini u-

Profesör Ettore Rossi

(Devamı 10 uncu sayfada)

Dün ne oldu; bugün ne olacak?

Dün:

- 1 — Seksiyonlar öğleden sonra toplanarak bir çok mühim tezlerle meşgul oldular.
- 2 — Kurultayda Profesör Menghin klâsik kültürün Anadoludan garba geçtiğini anlattı.
- 3 — Profesör Şemseddin Günaltay İslâm dünyasının inhitatı sebebi Selçuk istilâsı olmadığını isbat etti.
- 4 — Profesör Von Aster Türk felsefesinin büyük değerini anlattı.
- 5 — Bayan Dellenbach Önasya ve Balkanlardaki Brakisefal insanların mevkilerini tayin etti. (Devamı 8 inci sayfada)

Türk Tarih Kurultayında

Dinamo ve Projektörler

Yazan: Kadırcan Kaffli

(Yazısı 8 inci sayfada)

Lisanimizin ilk
Mükemmel
Lolita Romani

VALİDE
SULTANIN
GERDANLIĞI

YAZAN: Cevat Fehmi

Münekkidler diyorlar ki

Maruf münekkid Nurullah Atacın mütalealarından bir parça: «Eser çok meraklı ve heyecanlıdır. İnsan bir defa başlayınca sonuna kadar elden bırakmıyor. Ben lezzetle ve alâka ile okudum. Karilerin de öyle okuyacağına eminim.»

Detektifler diyorlar ki

Eski ikinci şube müdürlerinden Bay İsmail Rasih diyor ki: «Eser eşi olmıyan millî bir zabıta romanıdır. Tıpkı işlenmiş bir cinayetin gizlice alınmış filmi... Onu okurken tekrar polisliğe rücu etmek istedim.»

Yarın Başlıyoruz.

Hergün

Siyasi borsalarda
Tahvillerinin kıymeti çok
Düşen firmalar

Yazan: Muhittin Birgen

Bu müesseseye artık Milletler Cemiyeti demek doğru değildir. Ona Bazı Milletlerin Cemiyeti demek daha doğru olur. Yüz yirmi milyonluk Amerika, altmış milyonluk Japonya, altmış beş milyonluk Almanya, kırk beş milyonluk İtalya ile koskoca Arjantin, bu cemiyetin ya tamamen, yahut ta hemen o derecede, bu cemiyetin haricinde bulunuyorlar. Eğer haricte bulunan milletlerin deniz ve kara kuvvetlerini bir araya getirecek olursak, görürüz ki, Milletler Cemiyeti içinde bulunan milletlerin kuvvetlerinden aşağı değildiler. Bunlardan başka, üç memleket vardır ki Milletler Cemiyeti içinde bulunmakla beraber, Almanya ve İtalyaya aid meselelerde, onların aleyhine hüküm vermek icab ettiği zaman, hemen daima ekseriyetin haricinde kalıyorlar: Avusturya, Macaristan, Arnavudluk. Milletler Cemiyeti içinde, birçok millet veya devlet ismi vardır. Fakat, bunların bir kısmı bir nüfus kalabalığı ve bir merasimden ibarettir; bir kısım devletler, müstakil bile değildiler. Vazifeleri bu cemiyet içinde muayyen bir siyasetin figüranlığını yapmaktır. Halbuki, haricte bulunanların hemen kâffesi, bilhassa şu saydıklarımız, gerek iktisadi bakımdan, gerek kültür bakımından, gerek askerlik ve maddi kuvvet bakımlarından her biri başlı başına müstakil birer büyük varlıktır.

Şu hesaba göre, artık Cenevre müessesesini bir Milletler Cemiyeti saymak doğru değildir. Hattâ, ona iştirak edenlerin arasında, bu cemiyete tamamile taraftar olan yegâne millet. İsviçreden ibarettir: Bu sayede İsviçrenin bir kısmı, diplomat turizmi ile para kazanıyor! Hakikatte cemiyetin İsviçreden başka kimseye de bir faydası dokunduğu yoktur.

★

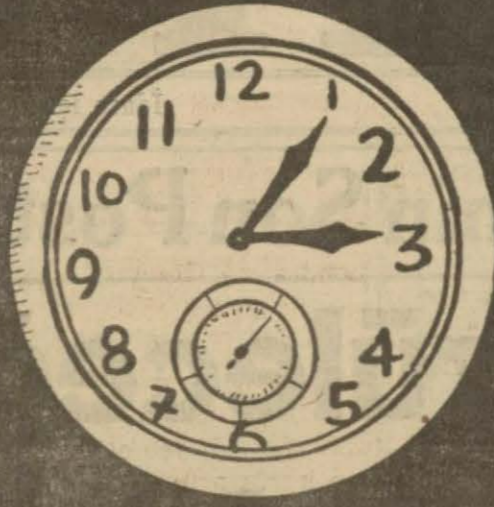
Cemiyetin vaziyeti böyle olunca, tabiidir ki, şu günlerde dünya piyasalarında her nevi tahvillerin kıymetleri düşerken, onun tahvillerinin de kıymetinden büyük bir kısmını kaybetmesi lâzımdır. Hakikatte bu siyasi firmanın tahvilleri, ihraç kıymetlerine nisbetle çok aşağıya düşmüştür. Meselâ, bugünlerde Milletler Cemiyeti, mühim bir müracaat karşısında kaldı: Çin, Japonya tarafından uğradığı taarruz üzerine bu cemiyete müracaat ederek müdafaa istedi. Cemiyetin yaptığı şey, bu müracaatı 933 senesinde teşkil edilmiş olan Çin meselesi komisyonuna havale etmekten ibarettir! Hiç şüphesiz, bu komisyona da bizim meşhur Marko Paşa riyaset ediyor!

Çin meselesi gibi mühim bir meseleyi Marko Paşanın riyasetindeki bir komisyona havale eden, Habeşistan davasını komisyona bile havale etmiyerek işin hallini zamanın tozuna, toprağına ve örümceklerin gayret ve faaliyetlerine bırakan bir cemiyetin artık, ne kadar itibarı olabileceğini tahmin etmek güç bir şey değildir. Bunun için, son günlerde tahvillerinin kıymetleri düşen firmaların en başında bu firma, Milletler Cemiyeti firması gelirse kimsenin hayret etme hakkı olamaz. Artık onun hiçbir kıymeti ve itibarı kalmamıştır. Günün birinde, bunun diplomatlar elinde alelade bir oyuncak olduğunun tahakkuk etmesi için, yeni bir harcın çocuk çıkıp ona bir darbe daha indirmesi kâfidir. O zaman bu zarif oyuncak, bir darbeye bütün kırılıp gidecektir.

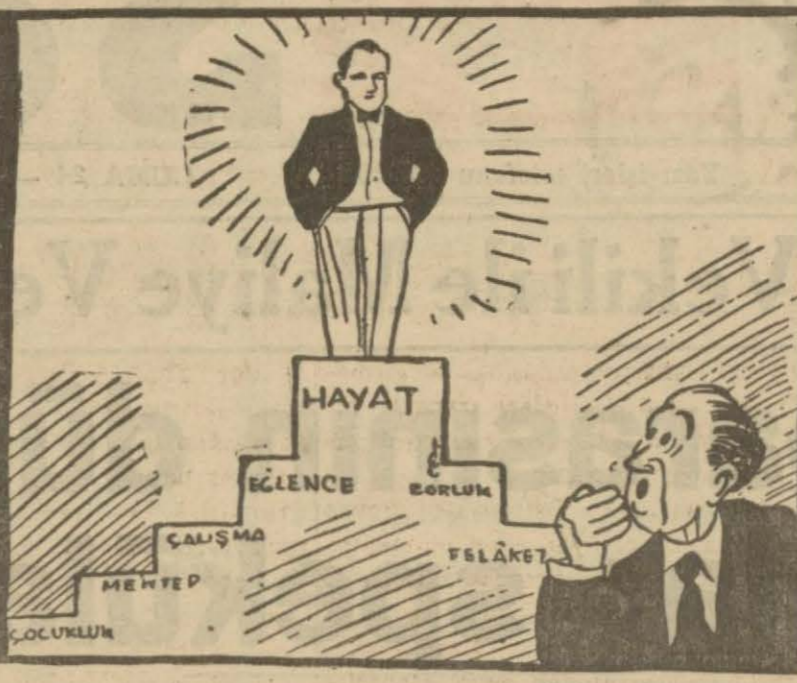
★

Hakikatte, dünyanın içine düştüğü menfaat mücadeleleri arasında, siyasi tahvillerini kaybeden tahviller, yalnız bu firmanın tahvilleri değildir. Buna mukabil, öte tarafta aynı maksadlarla, fakat başka ruhlarla ve başka şekillerle kurulmuş olan mümasil müesseseler de iflas halindedirler: İkinci enternasyonal, üçüncü enternasyonal, hep birer kelimedenden ibaret enternasyonal müesseseler haline gelmişlerdir. İspanyada faşizm, sosyalizme karşı ayaklanmış, onu boğuyor; gündün güne ilerliyen muvaffakiyetleri ile, sosyalizmi geriletken ve kuvvetten düşüren bu hareket karşısında gerek ikinci enternasyonala mensub olan sosyal demokratlar, gerek üçüncü enternasyona-

Resimli Makale: ✕ Her günün kendisine mahsus bir zevki vardır ✕

Bir saatte çarklar, yaylar, hareket gizlidir. Yalnız kadran ile akrepleri görebiliriz. Bunlar gayrimahsus bir hareketle devirlerini yaparlar ve aradan 24 saat geçince tekrar eski yerlerine dönerler: Artık gün bitmiştir, hissedilmeden geçip gitmiştir.

Hayattan istifade etmeyi, zevk almayı, içinde bulunduğu hayat safhasını bırakarak önündeki safhaya talik eden adam gününü hissetmeden geçiren adamdan farkıdır, hayatını da öylece anlamadan, görmeden bitirmeye mahkumdur. Her günün kendisine mahsus bir zevki olduğunu unutmuyalım.

SÖZ ARASINDA

Dünyanın en genç Küçük zabıti

Halen dünyanın en genç yaşta zabıti Kuba diktatörünün oğludur. Yukarıdaki resimde kendisini babasıyla yanyana görüyorsunuz. Eskiden Osmanlı saraylarında böyle beş altı yaşlarındaki şehzadelere, paşa çocuklarına resmen rütbelere verilir. Demek oluyor ki şimdi bu adet Kübaya intikal etmiştir.

İn tebaası olan komünistler, hareketsiz duruyorlar. Meselâ, Fransanın sosyal demokratları, yevmiyelerini artırmak, çalışma saatlerini kısaltmak için grevler yapmak, fabrikalar işgal etmek ve yahut hükümet teşkilâtı arasında mevki almak gibi büyük işlerle meşguldürler! üçüncü enternasyonal da Milletler Cemiyeti içine girdi ve mücadele silahlarını başka bir hedefe çevirdi: Troçkizm!

Demek oluyor ki bütün enternasyonal müesseselerin enternasyonal hayır ve fayda iddiasıyla piyasaya çıkarmış oldukları tahviller, bugün sıfıra inmiş bir haldedir. Kuvvetli bir spekülasyoncu çıksa, Milletler Cemiyetinin tahvillerini, yok pahasına iki günde tophiyabilir. Ötekilere gelince, onların tahvilleri, bugün borsalarda görünmüyor bile!

Dünya, yeniden milletlere ve milletler arasındaki menfaat mücadelelerine ve bu mücadelelerin tayin ettiği muvazene gruplarına ayrılmıştır ve ayrılmaktadır. Hangi istikamette olursa olsun enternasyonalizm, bugün için olsun bir hülyadır. Her millet, gemisini bu bakımdan yürütmege mecburdur!

Muhittin Birgen

HERGÜN BİR FIKRA

Ayıb oluyor

Eski paşalardan biri yatmak üzere idi. Uşağını çağırır:

— Benim resmi elbiselerimi getir.

Uşak şaşırır:

— Bu saattan sonra sokağa mı çıkacaksınız.

— Hayır yatacağım.

Uşağın şaşkınlığı bir kat daha arttı.

— Yatarken resmi elbiselerinizi mi giyeceksiniz?

— Evet.. Dün gece sadrazam rüyama girdi. Belki bu gece gene rüyama girer. Karşısına gecelik entarisile çıkmak ayıb oluyor.

Bir batında yedi Çocuk doğuran kadın

Dünya tıp tarihi aşağıda anlatacağı - mız vak'a gibilerini pek nadir olarak kaydedebilmiştir:

İspanyada Cartagenede Senora Tuledo isminde bir kadın, bundan üç hafta evvel, ikiz kız doğurmuştur. Bu doğumdan on gün sonra ikinci ikiz kızları dünyaya gelmişlerdir. Arası beş gün geçince de Senora beşinci kızını doğurmuş, iki gün sonra da altıncı kerimesinin müjdesi verilmiştir. Madam cenapları pek yakında da yedinci bebeğinin doğumunu beklemektedir.

Doktorlar, bu altı çocuğundan ikisini yaşatabilmiş, dördü ölmüştür. Senora Tuledonun sıhhati pek yerindedir.

Dünyanın en büyük kitabı Belçikada yazılıyor

Dünyanın en büyük kitabı Belçikanın ihtiyar târiki dünyaları tarafından yazılıp neşredilmekte olan bir eserdir. Bu eserin neşrine 1630 senesinde başlanmış ve tahmin edildiğine göre ancak 2140 senesinde hitam bulacaktır!

Kitabın mevzuu bütün hristiyanlık azizlerinin umumî tarihine aittir. Bugüne kadar neşredilen altmış büyük ciltde bu azizlerin bir kısmının hayatları anlatılmaktadır.

Bu muazzam eserin tahririle uğraşan papazlar, her sabah saat 4,30 da işlerine başlayıp akşamın 9,30 una kadar bilâfalsıla çalışmakta ve eserin tanzim, tashih ve tahririle uğraşmaktadırlar.

Bunlardan biri öldüğü vakit onun yerini yeni yetişenlerden biri almakta ve mesaisine devam etmektedir.

Her sekiz sene eserin bir cildi neşredilmektedir.

Dünyanın en uzun Boylu kızı koca arıyor

Dünyanın en uzun boylu kızı olan Macar dilberi Gisèle Zambo 23 yaşına, yani evlenme çağına girmiş bulunmaktadır. Macar dilberi çok çalışkan bir kız olduğundan çeyizini çoktan hazırlamıştır. Tam manasile kocasına ve yuvasına sadık kalacak bir ev kadını olmak için bütün evsafı, hem de fazlasıyla sahiptir. Talip olan belki bulunur diye genç kızın 2,15 metre boyunda olduğunu da ilâve edelim.

Güzelliği sayesinde idamdan kurtulacağını iddia eden katil kadın

İki sevgilisile geçenlerde Yugoslavyada kocasını öldüren Radmila Mihailoviç isminde çok güzel, fakat aynı derecede mel'un bir kadın yakalanarak hapse atılmış, fakat cazibe ve güzelliği sayesinde hapishane gardiyanlarını kandırarak mahpustan birisile birlikte kaçmıştı.

Radmila hapishaneden kaçtığı yeni sevgilisile on gün ormanlarda dolaştıktan sonra nihayet karınlarını doyurmak için bir köye inmeğe mecbur olmuşlar ve köyün bakkal dükkânında yemek yerlerken bir jandarma tarafından yakalanmışlar da hapishane gardiyanlarından aşırı dıkları rövelverle jandarmayı öldürmüşlerdir.

Jandarmayı öldürüp kaçarlarken Radmila tevkiif olunmuş ve bu defa da hapishaneden kaçmaması için ciddi tedbirler alınıp idam mahkûmlarının konulduğu tek ve tecrit edilmiş koğuşa tükülmüştür. Buna rağmen mel'un kadın güzelliğini, cazibesinin tesirini bildiği için hâlâ cesaretini kaybetmemiş, «dünyada beni asacak cellât bulunamaz. Çünkü hiç bir erkek cazibem karşısında beni öldürmeğe cür'et edemeyecektir. Pek çabuk yakamı kurtaracağıma eminim» demektedir.

Sözün Kıyası

Pastırma
Yasak olmuş

E. Talu

Kayserili bir dostum var. Tüccardır. Zaten Kayserliden başka ne olur? Memurluğa sülûk etmiş olsa da, günün birinde mutlaka ticarete atılacaktır.

Dün, Kayserili o dostumun evine uğradım. Keşki uğramamış olsaydım! Ev, bir haftada birkaç cenaze birden vermiş bir matemhaneyi andırıyordu. Kendisi, karısı, anası, kaynanası.. Hepsi de suratlarını asmış, büyük derdlerin muktezası olan derin, uzun ve gürültülü geçitlerle, ne türlü muztarib bulduklarını izhar ediyorlardı.

— Nenez var? Sizleri kederli görüyorum..

Dememe kalmadı. Dostumun annesi bir boşalıverdi:

— Bööööö! Gördüğ mü başımıza gelenleri? Bastırma, neyi yasağ etmişler. Hay, bu yasağı goyanın gözü daha çimenli et görmesün. Baş, Erciyeşin doruğu gibi, hep dumanlı ossun!

Bastırmasız Gayseri, Gayserisiz bastırma mı olurmuş? Bebenin ağzından emziği çıkartmak, balığı sudan çıkarıp garaya atmak, guşu, balarısını, sineği ganatsız etmek ne ise Gayseri uşağını bastırmasız gomak da tıpkı odur.

Gardaş! Mis gibi sarmısah gohulu çemenilen, yüz dirhem, incecik dilinmiş guş gümünün hassası acap moskofun gara hayvanında var mı? Bastırma candır.. bastırma gandır.. yetmiş iki derde deva, hastalara şifadır.

Ne deyi yasağ ittiler? Evropanın canbonunu, Dalyanın salamını, Alamanın gohmuş sosisonunu ne deyi görmezler? Bööööö! Gayseri bitti.. mafoldu gayrık!

Bah: sen böğüne böğün tarihçisin; tarih okuyor, okuyorsun. Gayseri bastırmasının kaç yıllık tarihi, şöhreti olduğunu da helbet bilirsin. Roma gaysarı, bizim orya vardığında sormuşlar:

— Gayseriyi nasıl buldun?

O da:

— Âbuhavası güzel ya.. ille bu bastırması.. ille bu bastırması!.. cevabını vermiş.

Beyle, Roma imparatorunun bilen haryan galdığı nesneye gıyılır mı? Sen, de! Ne imiş? Modernlikli gasaphane yögumuş.. heyvanları pisliğıle kesiyorlar.. mis. Hafız sıhhatı riayet etmiyormuşuk. Dinin gibi doğru de: Bastırmadan hasete olanı heç görüün, duydun mu? Bu yaz tifodan, İstanbulda sapır sapır tökülönlöler bastırma mı yidiydi? Ha?! Cüvap et-sene!

Bu kadar derin ve samimî bir teessür karşısında, ne diyebilirdim? Sustum. Ayağa kalkıp ta gitmeğe davrandığım sırada, o, hâlâ bir yandan dizlerini dövüyor, bir yandan da söylöniyordu:

— Vah, Gayseri! Bitti Gayseri! Bastırmasız galan yurdum benim!

E. Talu

DU GÜNKÜ
HAVA
VE TAKVİM

Dün mevsimin en sıcak günüydü

Kandilli rasad istasyonunun verdiği malûmata göre dün bu mevsimin en sıcak günü olarak kaydedilmiştir. Diğer taraftan 26 senedenberi bu mevsimde bu kadar sıcak olmadığı da anlaşılmıştır.

Dün öğleden sonra hava tazyiki 756 olarak tesbit olunmuş, rüzgâr saniyede 6 metre sür'atle İodostan esmiştir.

Güneşte hararet 57, gölgede en fazla sıcaklık 34, en az da 21 olarak kaydedilmiştir.

Güneş :	5.49	—	Öğle :	12.06
İkinci :	15.31	—	Akşam :	18.05
Yata :	19.38	—	İnsak :	4.09
Kumi sene 1353	—	Arabi sene 1350		

Hızır 142

ISTER İNAN İSTER İNANMA!

Bir tanıdığımız anlattı:

«Bandırmanın Debleki köyünden Bayan Nazife birdenbire hastalanmıştı. Vücudu şişdi, çibanlarla doldu, bu çibanlardan da kan akıma başladı ve nihayet öldü. Ölüm şüpheli görülmüştü. Ceset otopsi yapılmak üzere Bandırma memleket hastanesine kaldırıldı. Ve tam o sırada da köyde bir rivayet çıktığı söylendi, bu rivayete göre bu kadıncağzın bir

düşmanı varmış, bu düşman bir miktar insan tırnağı, insan saçı toplamış, bunları ölü toprağı ile karıştırarak müteveffanın evine attırmış, ve hastalığı da bu teşebbüs sebep olmuş imiş..»

Biz bu hikâyeyi dinledikten sonra böyle bir rivayetin çikabileceğine ve böyle bir rivayete inananlar bulunabileceğine inanmadık. Fakat ey okuyucu sen:

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

İtalyanlar Fransızlara teminat verdiler

Cenevre 23 (Hususi) — Siyasi mahfel-lerde büyük bir alaka uyandıran Delbos-Bovas Koppa mülakatı bugün de tekrarlanmıştır.

İtalyan mümessili Bovas Koppa, hükümetinden aldığı talimat üzerine İtalyanın İspanyaya yeni asker göndermeyeceğini, Balear adalarını deniz üssü olarak kullanmayacağına ve İspanyadaki İtalyan askerlerini daha uzun müddet orada bırakmayacağına dair Fransız hariciye nazırı Delbos'a teminat vermiştir.

Bovas Koppa, İspanyada harbeden İtalyan gönüllülerini geri çekmek meselesi hakkında hiçbir şey söylememiştir.

İki siyasi adam arasında cereyan eden bu mülakat esnasında, İtalyanın Milletler Cemiyetine faal bir surette avdeti meselesinin görüşülmüş olduğu da söylenmektedir. Bu hususta İtalya, başlıca şart olarak Habeşistanın işgalinin tanınmasını ileri sürmektedir.

İtalyanın Akdenizdeki kontrole iştiraki meselesi de bu mülakatta mevzu bahis edilmiş, Delbos İtalya tarafından bu hususta yapılacak olan makul tekliflerin büyük bir hüsnüniyetle nazarı itibara alınacağını beyan etmiştir.

İtalyanın Akdeniz anlaşmasına girmesi için deniz mütehassısları arasında yapılacak olan müzakerelere pazartesi günü Pariste başlanacaktır.

Londra hükümeti, Delbos ile Bovas Koppa arasında cereyan eden mülakatın bütün safhalarından haberdar edilmiştir. Bu mülakatın müsbet bir neticeye varacağı ümit edilmektedir. Zira Musolini, Berline hareketinden evvel Habeşistan meselesini tasfiye etmek arzusuundadır.

Londra 23 (A.A.) — Londra matbuatı Fransa hariciye nazırı Delbos'un dün Cenevreden İtalyan elçisi Scoppa ile yaptığı iki mülakata büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Umumiyetle zannedildiğine göre, İtalyan elçisi Fransa hariciye nazırına teminat vererek İspanyaya yeni İtalyan gönüllüleri gönderileceği haberinin Fransada uyandırdığı endişeleri izale etmiştir.

Sovyetlerin tekzibi

Paris 23 (A.A.) — Havas ajansından: Sovyet Rusya sefaretı tebliğ ediyor:

Bazı Fransız gazeteleri, Sovyet denizaltılarının Akdenizdeki korsanlık hareketlerine iştirak etmiş olduklarına dair bir haber neşretmiş olduklarından Fransadaki Sovyet sefaretı matbuatı bürosu, tarif ve tavsif etmek istemediği bu haberin asıl ve esasız olduğunu beyan ile kat'î surette tezkibe mezundur.

Karakol gemileri faaliyette

Londra 23 (Hususi) — Akdenizde karakol vazifesini yapmak üzere daha iki İngiliz torpido muhribinin Portlanden Cebelütтарыya vasıl olduğu bildirilmektedir. Bir kaç güne kadar yeni torpidoların gelmesi beklenmektedir.

Garbi Akdenizde bilhassa kontrole tâbi tutulan saha Oran, Cezayir ve Balear adaları arasındaki müselle sahadır. Bu sularda karakol gemileri üçer, üçer grup halinde devriye gezmektedirler.

Almanya 23 ler komitesine iştirak etmiyor

Londra 23 (Hususi) — Alman hükümeti, Uzak Şark meselesini tetkik etmek üzere Cenevrede toplanacak olan 23 ler komitesine iştiraktan imtina etmiştir.

İsmet İnönü mezuniyetini Ankarada geçirecek

Ankara, 23 (Hususi) — Başvekil İsmet İnönü yanında refikası ve çocuklarıyla başvekil hususi kalem müdürü Vedid olduğu halde on buçukta şehrimize geldi. Valt Nevzad Tandoğan Başvekil Etimesud istasyonunda karşıladı.

Hususi vagon yeni Ankara garının medhali önünde durdu. Büyük bir kalabalık garı doldurmuştu. Meclis Reisi Abdülhalik Renda, burada bulunan siyasi müsteşarlar, mebuslar, generaller, vekâ-

letler ve müesseseler erkânı görülmüyordu. İsmet İnönü kendisini karşılamaya gelenlerin ellerini sıkarak ayrı ayrı iltifata bulduktan sonra Meclis Reisi ile birlikte otomobiline binerek gardan ayrılmıştır.

İnönü öğleden sonra Başvekillete gelecek bir müddet kaldı. Kendisinin mezuniyet müddetini Ankarada geçireceği haber verilmektedir.

Pariste iki beyaz Rus generali Daha kaybıldı

Paris 23 (A.A.) — Eski Rus muhariblerinin reisliğinde General Koutiepowa halef olmuş olan General Millerin dostları, zabıtaya müracaat ederek generalin dün akşamdanberi ikametgâhından kaybolmuş olduğunu haber vermişlerdir.

Paris 23 (A.A.) — General Millerin gayububetinden sonra diğer bir beyaz Rus generalinin, general Skobline'in de ortadan gayububet etmiş olduğu zabıtaya haber verilmiştir. Taharriyata başlanmış ve bütün hudud noktaları ile vilâyet zabıtalarına müteyakkız davranmaları için talimat verilmiştir.

Irakın yeni Erkânı Harbiye Reisi

Londra 23 (Hususi) — Takriben bir ay evvel öldürülmüş olan Irak erkânı harbiye reisi Bekir Sıtkı paşanın yerine Şakir paşa tayin edilmiştir.

Şakir paşa Türk ordusunda yetmiş mümtaz bir şahsiyettir.

Ankara treni Arifiye ile Sapanca arasında Bir kadını çiğnedi

Eskişehir, 23 (Telefonla) — Bugün Haydarpaşadan saat 13,15 de kalkan 6 numaralı Ankara treni Arifiye ile Sapanca arasında (40) yaşlarında bir kadını çiğnemıştır. Kadın derhal ölmüştür.

Tren tahkikatın ikmalî için bir müddet bekletilmiştir. Aysel

Japonyaya 65 ton tuz gönderdik

İzmir, 23 (Hususi) — Bugün Çamaltı tuzlasından Japonyaya mühim miktarda tuz ihraç edilmiştir. Tuz stokları tükenmek üzeredir. Şimdiye kadar Japonyaya 65 bin ton tuz ihraç edilmiştir.

Seyid Rıza, kendi düşen ağlamaz diyor

Elâziz, 23 (Hususi) — Seyid Rıza birinci karısı Eliften yatak ve harçlık istemiştir. Sergerde nezaret altına alınan oğlu Hüseyinle münakaşalar etmektedir. Baba oğul birbirlerini itham etmektedirler.

Seyid Rıza: «Kendi düşen ağlamaz» demiştir.

Suriye ve Lübnanda grevler Başladı

Beyrut 23 (A.A.) — Liman amelesile kunduracılar ve 4000 mensucat işçisi ücretlerinin artırılmasını isteyerek grev ilân etmişlerdir. Devlet memurları da keza maaşlarının artırılmasını istiyorlar. Grev hareketi bütün Suriye ve Lübnanda baş göstermiştir. Buna sebep frangın düşmesi üzerine hayatın pahalılaşmış olmasıdır.

Kadıköyünde Bir adam Kızını öldürdü

Dün gece Kadıköyünde Çanakkale sokakında 16 numaralı evde bir cinayet olmuş, Cevat isminde bir adam Reyhan isminde bir kızı öldürmüştür.

Cevat 38 yaşındadır ve Kadıköyünde Şabiha isminde bir kadınla evlidir. Cevadin 19 yaşında Reyhan isminde bir de üvey kızı vardır. Dün gece evde bir aile kavgası olmuş, bu kavga esnasında Reyhan annesine de Cevada da hakaret etmiş, Cevat ta buna kızarak ekmeğe bıca-

Hatayda Tahrikâta Nihayet veriliyor

Antakya'dan bildirildiğine göre Fransanın yeni Hatay delegesi vaki olan beyanatında:

« Bu memlekette ortalığı karıştırmak istiyen bir takım profesyonel tahrikâtçıların vücudünden haberdarım. Bu gibilerin en küçük bir hareket geçmelerine aslâ göz yummayacağım. Bunlar kim olursa olsun yakalar yakalamaz derhal hudut haricine çıkaracağım.

İntihabata fesat karıştırsalar bile bile toplanacak meclisin Suriyeye ihtiyak kararı vermeğe hakkı yoktur. Eğer bu meclis vazifesini müdrük olmadığını gösterirse yapacağım ilk iş onu dağıtmak olacaktır. Burada Türk, Arap, Rum, Ermeni filan gibi unsurlar değil sadece birbirini seven birbirine yardım eden Hataylılar bulunacaktır.

Pek yakında Suriye muhafızının vazifesi hitama erecek, memleketine gidecektir.. Ondan sonra bütün idari mes'uliyet benim üzerimde kalacaktır. » demiştir.

Hataya ilk vapur Salı günü Hareket ediyor

Denizyolları idaresinin İskenderuna vapur işletmesi tekarrür etmiştir. Mersin seferini yapan Konya vapuru ilk olarak 28 Eylül Salı günü İstanbuldan hareket edecek, mutad iskelelerden sonra İskenderuna gidecektir.

İskenderuna kadar vapur navlunu Payasa kadar alınan ücretten ibaret tir. Konya vapuru İskenderuna varınca merasimle karşılanacaktır. Antakya konsolosumuz Firuz da bu vapurla İskenderuna gidecektir.

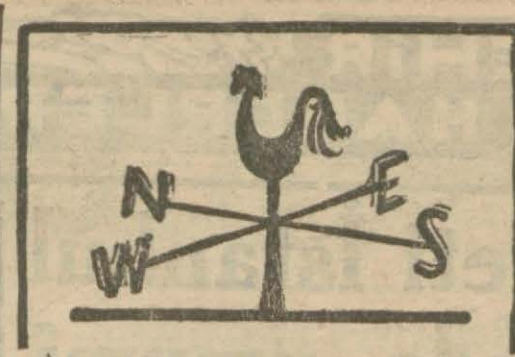
İskenderun konsolosu

Ankara, 23 (Hususi) — Yeniden ihdas olunan İskenderun konsolosluğu na merkezden Necati Menemencioglu, kaçırlırlığa Haydar İskender, Berlin elçiliği kâtipliğine merkezden Halid Cemal, Bağdad elçiliği kâtipliğine merkezden Said tayin edilmişlerdir. Bağdad elçiliği kâtibî Etem Nazif merkeze nakledilmiştir.

Tapu memurları

Ankara, 23 (Hususi) — Tapu kadastro memurları bu yıl tapu mektebinde tahsile çağırılmıyacaklardır.

Şu ile Reyhanı müteaddit yerlerinde yaralı olarak öldürmüştür. Kız ifade vermeden ölmüştür. Cevat yakalanmıştır.

Bu, bizde olamaz!

Londra, 24 (Radyo) — Memlekette çalışan ne kadar kasap varsa hepsinin de iştirakile büyük bir kongre açılmıştır. Bunun sebebi hariçten getirilmekte olan kesilmiş etin to' lide tâbi tutulması yüzünden et fiyatının kilo başına 6 kuruş artmış olmasıdır.

BU, BİZDE OLAMAZ!

Londra 24 (Radyo) — White Field'de yeni bir sokagın açılmış olması münasebetile o semte oturan bütün gençler yeni caddeye birer ağaç dikmeye davet edilmiştir. Her ağaç diken genç diktiği ağacın muhafızı tayin edilmiştir. Kendi adını ağaca verecek ve yetiştirilip büyütülmesinden mes'ul olacaktır.

BU, BİZDE OLAMAZ!

Londra 24 (Radyo) — Mil Hil'de oturan Rigbi isminde genç bir kimyager en kesif sis tabaklarını bile delip geçen bir ışık bulmuştur. Bir göl üzerinde sun'î sis bulutları arasında yapılan tecrübe neticesinde bu ışığın biraz daha ıslâh edildiği takdirde gemileri ve tayyareleri sisli havalarda tehlike den kurtarabilecek mühim bir keşif olduğu anlaşılmıştır.

BU, BİZDE OLAMAZ!

Nevyork, 24 (Radyo) — Mühim fabrikalardan birinin müdürü müziğin işçiyi daha fazla çalışmaya sevkettiğine kanaat getirerek bütün atölyelere birer tane radyo makinesi koydurmuştur. Şimdi bu fabrikada hiç kimse konuşmamakta ve herkes kulağını durmadan çalan radyoya vererek daha çok çalışmaktadır. Fabrikanın verimi yüzde beş nisbetinde artmıştır.

BU, BİZDE OLAMAZ!

Bordo 24 (Radyo) — Henri Fournier isminde bir adamın her akşam sarhoş olarak beş çocuğunu sıra dayığına çekmekte olduğu anlaşılmış, adam hapishaneye, çocuklar da çocuk bakım müessesesine yollanmıştır.

Bir genç 40 Yaşındaki Sevgilisini vurdu

Dün gece Kumkapıda Deniz gazinosu önünde bir cinayet olmuş, bir bankada kapıcılık yapan Şükrü isminde bir genç tanıştığı 40 yaşında ve Moskofun kızı denemekle maruf Virjiniyi 9 yerinden yaralamıştır. Virjini hastaneye kaldırılmış, Şükrü yakalanmıştır.

Cinayetin sebebi Virjininin Şükrüye ümit vermesi, onunla bir müddet metres hayatı yaşaması, elindekini, avucundakini yedikten sonra da Gükrüden yüz çevirmiş olmasıdır. Söylendiğine göre Şükrü bu sevgi yüzünden işinden de çıkarılmıştır. Bu teessürle de Virjiniyi vurmuştur.

İzmirde bir otobüs kazası

İzmir, 23 (Hususi) — Bu sabah bir otobüs kazası oldu. Karantine tramvay caddesinde 362 numaralı otobüs 5 yaşındaki Mustafayı altına aldı. Zavallı çocuğun beyni parçalandı ve öldü.

İngilizler Türkiyeden 200,000 sandık yumurta almak istiyorlar

İzmir, 23 (Hususi) — İngiliz piyasaları Çinin haliharbe olması üzerine bahar ve yumurta idhalâtını Türkiyeden temin etmeğe teşebbüs etmişlerdir. İngilizler 200,000 sandık yumurtaya ihtiyaçları olduğunu bildirmişlerdir. İrsalâtın soğukhava tertibatlı vesaitle yapılmasını, sandıklarda 350 yumurta bulunmasını, teğrinlerde ihtiyaçlarının tamamen temin edilmesini teklif etmişlerdir.

İktisat Vekâleti bu teşebbüsle alakadar olunmasını emretmiştir.

Siyaset ALEMİNDE

• Çin - Japon harbi hâlâ ilânı harbsiz devam ediyor

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Bu defaki Çin - Japon harbi, ilânı harbsiz başlamış bir mücadele olmak itibarile hukuku düvel tarihinde hususi bir mahiyet alacaktır. Esasen bundan evvel geleceğin harblerine işaret eden askerler ve müverrihler, bundan böyle muharebelerin ilânı harbsiz başlayacağına haber vermişlerdi. Fakat devamı müddetince iki tarafın birbirlerine ilânı harbetmekten çekinceklerini akıllarına getirmemişlerdi. Bugün, Japonya, mütemediyen Çine kuvvet sevk ediyor. Fakat seferberlik ilân edemiyor. Bunun iki sebebi vardır:

1 — Seferberlik ilân etmekle Amerika ve İngilterenin endişelerini uyandırmak korkusu.

2 — Briand - Kellog paktını ihlâl etmekten çekinmek gayreti.

Dikkat edilecek olursa görülür ki, Japonya, Çindeki hareketi, tamamen izbatı bir hareket gibi gösteriyor. Güya koca bir memleket haydukların elinde kalmış ve her türlü emniyet zail olmuş ta Avrupa ve diğer memleketer kaybolan bu emniyetin iadesi vazifesini Japonyaya tahmil etmişlermiş gibi hareket etmekte istiyor. Fakat Japonların ne büyük bir sıkıntı içinde bocalamakta olduğu, kısa fasıllarla iki defa diyet meclisinden milyarları bulan tahsisat istetmesile sübut bulmuş oluyor. Bu arada Çinde büyük menfaatleri olan devletlerle her an çıkmak istidatını gösteren ihtilâflar da, mevcut buhranı mütemediyen artıran bir âmil oluyor. Çin başkumandanı Ma-reşal Çan-Kay-Şek'in bir Avrupa gazetesine vukubulan beyanatında söylediği gibi, eğer Çin, Japonyaya sonuna kadar mukavemet edecek olursa, Japonya her halde, bu mücadeleden kazançlı olarak çıkmış olmayacaktır. Kaldı ki, muharebenin kat'î neticesini daha bugünden tahmin etmek mümkün olmadığından, hesab hanesinde bu da ayrı bir meçhul olarak ahzı mevki etmiş bulunuyor.

Selim Ragıp Emeç

Ispanyada 3 Cephede harp Şiddetlendi

Valancia 23 (A.A.) — Milli müdafaa bakanlığının resmî bir tebliğinde deniyor ki:

«Aragon cephesinde cumhuriyetçiler Gallucu ile Guarca arasındaki bütün mntakayı ele geçirmişlerdir. Sanpedro manastırına tahassus etmiş olan 25 kişilik bir asi kuvveti teslim olmuştur.

Şimal cephesinin şark mntakasında asiler çok şiddetli taziyelerine devam ediyorlar. Asilerin Lanarsya karşı yaptıkları bir hücum ağır ziyatla püskürtülmüştür.

Leon cephesinde cumhuriyetçiler bir kaç tepeyi zaptetmişlerdir.

Cenub cephesinde asilerin çok şiddetli topçu ateşi önünde kitaatımız çetin bir muharebeden sonra Torrehermozadan geri çekilmişlerdir.

Şark antantı konseyi Cenevrede toplandı

Cenevre 23 (A.A.) — Tebliğ: Şark antantı konseyi, Cenevrede 21 Eylülde İran hariciye nazırının riyasetinde toplanmıştır. Sâdâbâd paktı devletlerinin (Afganistan, Irak, İran, Türkiye) mümessilleri, memleketerinin müşterek menfaatleri ile alakadar olan bütün beynelmilel meseleleri, tam bir samimiyet havası içinde, gözden geçirmişler ve her hususta tam bir fikir beraberliği mevcut bulunduğunu müşahade etmişlerdir.

Irak hariciye nazırı, Bağdada dönmeden evvel, hususi olarak Ankarayı ziyaret edecektir.

İran hariciye nazırı, teşrinievvel ayı zarfında, resmen Ankarayı ziyaret edecektir. Teşrinievvel sonlarına doğru da Bağdada resmi bir ziyaret yapacaktır.

Şark antantı konseyinin önümüzdeki toplantısı, önümüzdeki ilkbahar sonlarına doğru Kâbilde yapılacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

Sıhhat Vekâleti İstanbul suları hakkında umumî bir rapor istedi

Sıhhiye Vekâleti, İstanbul sular idaresinden şehirde mevcut suların çıkış, akış, tevzi ve terkibleri hakkında umumî mahiyette olmak üzere malûmat istemiştir. Sular idaresi Sıhhiye Vekâletinin istemiş olduğu bu malûmatı hazırlamağa başlamıştır. Bu suretle İstanbul suları hakkında sıhhat bakımından ilk defa olmak üzere esaslı tetkikat yapılmış olmaktadır. Sıhhat Vekâletine gönderilecek raporda mevcut sulardan ne şekilde istifade edildiği, kullanılmasında mahzur görülen suların ne tarzda ıslah edilmesi lâzım geleceği de yazılacaktır.

Raporda ismi geçecek suların başında Terkos, Kırkçeşme, Halkah ve Taksim suları gelmektedir. Sular idaresi bu suların ne şekilde istifade edilmek istendiğini, Sıhhat Vekâletine bildirecektir.

Terkos tesisatı şehrin su ihtiyacını karşılamaktan uzaktır. Raporda Terkos tesisatının genişletilmesi hakkında sular idaresinin tesbit etmiş olduğu mütalealar da yazılacaktır. Zira bu mütalealar bir kaç çeşiddir. İlk nazarda ismi sayılan bu sular Terkos tesisatına ilâve edileceği yahut bunların her biri için ayrı ayrı tesisat yapılacağı düşünülmekte ise de buna paranın kıyafetsizliği yüzünden madeten imkân görülmemektedir. Halen Halkah, Taksim ve Kırkçeşme sularının şehre sokulmayıp bunların ancak bostan ve tarlalara dağıtılarak istifade edilmesi, şehirde su noksanını kapatmak için de Terkos tesisatının genişletilmesi fikri en önde gelmektedir.

Belediye sular idaresi altında mevcut sulardan ne şekilde istifade edeceğine dair vereceği kararı Sıhhat Vekâletine

vereceği raporun tetkikinden sonraya bırakmıştır.

Kırkçeşme suyundan ne tarzda istifade edileceğini tesbit etmek üzere sular idaresinde bir komisyon çalışmakta idi. Komisyon Kırkçeşme suyunun Terkos terşih havuzlarına aktırılmasını ileri sürmüşse de bu mütalea belediye sular idaresi tarafından muvafık görülmediğinden tekrar tetkiki istenmiştir. Sıhhat Vekâletinin talebi üzerine su işi umumî mahiyet almış olduğundan komisyon Kırkçeşme suyu hakkındaki tetkiklerinden vazgeçmiş, tekml sular üzerinde meşgul olmağa başlamıştır.

Pollste :

Köprü altında bir sandal kazası

Galata köprüsü altındaki geçidden geçmekte olan 152 numaralı Tayyar motörü Halic iskelesinden kalkan Şişirü oğlu Emrullahın idare ettiği bir yollu sandalına çarpmış ve sandal parçalanarak içindeki yolculardan Abdurrahman ile Emrullah denize dökülmuşlerdir. Kazazedeler derhal hastaneye kaldırılmışlardır. Sandalcı Emrullah sol kolundan yaralanmıştır. Kazaya sebep olan motörcü, motörü liman iskelesine yanaştırmış ve kaçmıştır. Zabıta tahkikata devam etmektedir.

Bir adam Galatada sokak ortasında karısını vurdu

Dün saat on ikide Galatada Perşembe pazarında bir cinayet olmuş Mahmud adında bir adam eski karısını ağır surette yaralamıştır. Vak'a şöyle olmuştur:

Kerestecilerde Sebze halinde denki Mahmud bir buçuk yıl evvel Hayriye adında bir tüttün amesi ile evlenmiştir. Bu evlenmeden bir yıl sonra karı kocanın arası açılmış ve Hayriye kocasından ayrılarak Veli adında bir adamla düşüp kalkmağa başlamıştır. Karı koca dün sabah boşanma davası için mahkemeye gitmişler, Mahmud adlıyeden çıkınca karısını takibe başlamış ve Galatada Perşembe pazarında Çeşme sokağında Hayriyeye yerleşerek üzerine hücum etmiş ve elindeki bıçağı kadının vücudunun muhtelif yerlerine saplamağa başlamıştır. Üç yerinden yaralanan kadın feryad ederek yere yuvarlanmış, Mahmud da kanı bacağı elinde olduğu halde kaçmağa başlamıştır. Bu sırada o civarda bulunan halk kaçmakta olan Mahmudu yakalayıp karakola götürmüşlerdir. Yaralı Hayriye hastaneye kaldırılmıştır. Polis ve adliye tahkikata devam etmektedir.

İki sandal hırsız yakalandı

Kasımpaşa'da oturan İbrahim ve Ferhad adında iki arkadaş Camialtı kayikhanesine girerek sandalcı İdris'in 344 numaralı sandalını çalmışlar ve dün Kalamış iskelesinde sandalla beraber yakalanarak adliyeye verilmişlerdir.

Kalp paralar

Gümüş paraların taklitlerini asıllarından kolayca tefrik etmek mümkündür

Dün elimize kalp olduğu bir bakışta anlaşılacak sahte bir 25 kuruşluk geçti. Beş, on gün evvel de aynı şekilde bir yirmi beş kuruşluğun müvezzilerimizden birine sürüldüğüne şahid olmuş ve bu parayı imha etmiştik. Fakat kısa bir zaman sonra gene bir kalp para ile karşılaşıncaya sahte 25 kuruşlukların fazla tedavül etmekte olması ihtimalini düşündük ve parayı Darbaneye gönderdik. Darbanede yapılan tetkikatta bu paranın yeni yapılmış kalp paralardan olmayıp eskiden yapılmış ve ele geçeneri Darbaneye gönderilmiş olanlardan bulunduğunu anlaşılmıştır. Paranın kalp olduğu kenarlarına bakınca kolayca tefrik edilmektedir. Çünkü paranın kenarındaki T. C. harfleri taklid edilememiştir. Diğer tarafları kusursuzdur. Darbane müdürlüğü kalp paraların gümüşten yapılmış olanları da bulunduğunu ve bunların da kenarlarındaki T. C. harflerinin taklid edilemediğini bildirmiştir. Kalp paralar şimdilik kurşun ve gümüş olmak üzere iki nevidir. İkisinin de kenarlarına bakınca kalp olduklarını anlamak mümkündür.

Sahte beşbirlik

Babaeskiden matbaamıza bildirildiğine göre Pehlivan köyü panayırında Veysel, Şevket ve Bayram isiminde 3 kişilik bir inek alm satımında sahte beşbirlik sürerlerken yakalanmışlardır. Bu sahte beşbirlik altındır, fakat noksanıdır. Şimdiye kadar bu şekilde sahte beşbirliğe rastlanmadığı için iddianın doğruluğunda tereddüde düştük, bu meseleyi de Darbanelen sorduk. Darbane de şimdiye kadar bu şekilde sahte beşbirliğe rastlanmadığını, ancak altın suyuna batırılmış, eski mecdiyelerin beşbirlik diye sürülerek bazı açık gözler tarafından saf halkın dolandırıldığı görüldüğünü bildirmiştir.

İstanbul Belediyesi otobüs alıyor

İzmir, 23 (Hususi) — İstanbul belediyesi, Almanya'da bir firma tarafından İzmir fuarında teşhir edilen Büssing otobüslerinden bir kısmını İstanbul'da işletmek üzere satın almağa teşebbüs etmiştir. İstanbul belediyesi bazı hatlarda kendi vasıtalarıyla seyrüseferi temin etmek tasavvurundadır. İzmir belediyesi de bunlardan satın almıştır. İzmir belediyesi, Vekiller Heyeti kararile şehirde otobüs işletmek hakkını kendisine almıştır. İlk olarak bir ay sonra İzmir kordonunda belediyenin otobüs seferlerine başlanacaktır. Almanya'dan satın alınan otobüslerden altı tanesi gümrüğe gelmiştir. Bunlar tramvay ve trolleybüslerden daha kullanışlı, konfor itibarıyla daha mükemmeldir. Mazotla işlemekte ve saatte 1,25 kuruş sarfiyat yapmaktadır. Kalorifer ve elektrik tertibatı mükemmeldir.

Mektep civarında ki arsa sahiplerinin müracaatları

Belediye, mekteplerin civarında yüz metre murabbak bir saha dahilinde inşaat yapılmasını yasak etmiştir. Fakat buralardaki arsa sahipleri arsalarından istifade edemediklerinden belediye tarafından satın alınmasını istemişlerdir. Bu hususta Şehir Meclisinden bir karar alınacaktır.

HALK OPERETİ

ERTUĞRUL SADİ TEK

Bu gece (Heybeli) yarın gece (Büyükdere) aile tiyatrosunda (AMAN HANIM SUS) ve (KILIBİK)

İş dairesi reisi birinci genel emri izah ediyor

Ankaradan şehrimize gelen iş dairesi reisi Enis Koryürek gazetecilere aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

İş kanununun 35 inci maddesi iş hayatında genel olarak her bir işçi için haftada 48 saat çalışmağı esas tutmuştur. Aynı maddenin B fıkrası bu esasın muhtelif mahiyetteki iş sahalarına tatbikini 3 sene içerisinde çıkarılacak nizamnamelere bırakmıştır. Ancak bu nizamnamelerin hazırlanıp çıkarılması için geçecek zamanı iş nizamı bakımından tahdid edilmiş çalışma müddetlerini müsevveç bir halde bırakmak doğru olmayacağından gene 45 inci maddenin C fıkrası hükmüne ara yerdeki ihtikale devresine mahsus olmak üzere İktisat Vekâleti tarafından çıkarılacak (Genel emirler) le iş müddetleri tesbit edilecektir. İşte bu hükmüne müsteniden İktisat Vekâleti birinci genel emrini resmen tebliğ etmiş bulunuyor. İş kanunu yalnız sanayide değil her türlü iş sahalarına tatbik edilen bir kanundur. Bu kanunun şümülü haricinde yalnız deniz ve hava işleri (yani denizde ve havada seyrüsefer işleri), çiftçilik işleri ve bir allenin efradı tarafından dışarıdan yabancı işçi alarına katılmaksızın ev içinde yapılan işler bırakılmıştır. Bu üç kategori iş sahalarından başka sınav olsun veya ticari ve maî olsun her türlü iş sahaları kanunun şümülü dahilindedir. Bu işlerin hususî sermayelerle işletmeleri değil aynı zamanda devlet vilâyet ve belediyelerle ilgili olarak resmî bir mahiyet iktisap ederek yürütülenleri dahi aynı şekil ve şerait altında iş kanunu hükümlerine tâbi dir.

Kanunun 3 üncü maddesinde bu kanuna göre sanayiden sayılan işler yazılmıştır. Bundan maksat sanayi işleriyle sanayiden olmayan işlere kanun hükümleri tatbik edilirken bu işlerden her birine mahiyetleri itibarıyla ayrılıklar gösteren şartlarını ve vaziyetlerinin icap ettireceği şekilde yapılacak nizamnamelere usuller dercedilmesini temin içindir.

Beyanatın başlıca sebep ve âmîli bir çok kimselerin bu üçüncü maddeye bakarak iş kanununu münhasıran sanayide mahsus bir nevi fabrikalar kanunu mahiyetindeki yanlış telâkîlerini tashih etmektedir. Şimdi bu birinci genel emirde yukarıda mevzuubaşadılan iş kanununun 3 üncü maddesinde sayılan sanayi işlerinden bir kısmı ile alınmış ve genel emrin bir numaralı bendinin A fıkrasında bunların neler olduğu gösterilmiştir.

Aynı bendin B fıkrasında ise Bankacılık ve sigortacılık işleriyle diğer her türlü vaziyetteki toptan ticaret işleri tasrih edilmiştir. İşte A fıkrasında yazılı sanayi işleriyle B fıkrasında yazılı sanayiden olmayan işlerde 48 saatlik iş müddeti tatbik edilecektir. Gene sanayiden olan üzümlü ve incir işlemeleme gelince bunlara günde 11 saatlik çalışma müddeti tesbit edilmiştir. Şeker işleri bu senenin kampanya devresine mahsus olmak üzere şimdiki kadar tatbik etmekte oldukları iş müddetlerini muhafaza etmekte serbest bırakılmıştır.

Genel emrin A ve B fıkraları haricinde kalan işleri 5 numaralı bendinin sözcümleri ettiğimiz gibi bundan sonra peyderpey çıkarılacak 2 inci 3 üncü 4 üncü emirlerle usule bağlayacağız.

B fıkrasında yazılmış olan toptan ticaret işleri 48 saatlik iş müddetine tâbi tutulmuştur. Halbuki perakende ticaret iş müddeti itibarıyla serbesttir. Bunlar gibi oteller, lokantalar, barlar, kahveler, berberler vesair buna benzer sanayiden olmayan ve doğrudan doğruya mal alım satımı suretinde ticaret ile ilgili olmayan çalışmalara gelince: Bütün bunlar için bundan sonra genel emirler çıkarılacaktır.

Enis Koryürek Cumartesi günü İzmirde gidecek, altı gün sonra da İstanbula dönüp Karadenize hareket edecektir.

Dün dört eroin

Kaçakçısı yakalandı

Taksimde Hüseyinağa mahallesinde Hacıahmet sokağında oturan Ali Erel isiminde bir eroin kaçakçısı yakalanmıştır. Bu adam geçenlerde Beyoğlunda bir polis memurunu da yaralamıştır.

Vefada Eski Şeyhislâm konağının bir odasında oturan Siirdli Arap Selim ile İsmail isiminde bir eroin müptelası da eroin alur ve satarken yakalanmışlardır.

Samatyada Rum kilisesinde dua okuyan ve seyyar kundura dikiciliği yapan İstavri de, bir paket eroin ile yakalanmıştır.

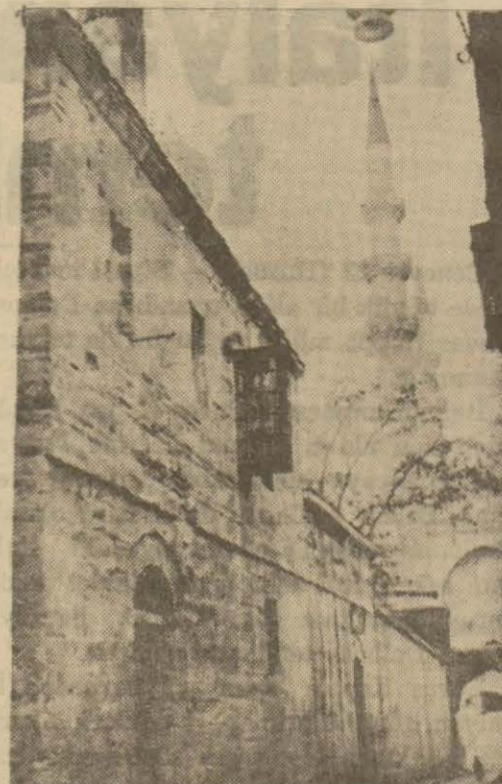
Ticaret işleri :

Frank ve Türk tahvili fiatları

Evvelki akşam Londra borsasında bir İngiliz lirası mukabili 144,81 olarak kapanan frank dün sabah aynı borsada bir İngiliz lirası karşılığı 144,93 frank olarak açılmış, 144,96 olarak kapanmıştır.

İstanbul borsasında Türk borcu tahvilleri 13,90 lirada açılmış, 14,25 liraya kadar muamele gördükten sonra 14 lirada kapanmıştır.

Süleymaniye kütüphanesinden çalınan kitaplar

Süleymaniye kütüphanesinden çalınmış olduğu iddia edilen üç kitap, vakıf Sultanlardan biri tarafından Amca Hüseyin paşaya hediye edilmiş oradan da kütüphaneye konulmuştur. Maarif Müdürlüğü tarafından yapılan tahkikata göre kütüphanede çalışan memur ve müstahdemin arasında anlaşamazlık mevcuttur. Bu kitapların bir kısmı mahsusla aşırılmış olması muhtemel olup olmadığı düşünülürken birdenbire kitapların yerli yerine konulduğu görülmüştür. Tahkikat devam etmektedir. Bu hususta İstanbul Maarif Müdürü Tevfik şunları söylemiştir:

«— Kütüphaneden kitap çalınmıştır. Buradaki memurlar arasında ihtilâf çıkmıştır. Hâlen onu tetkik etmekteyiz.»

Yüksek tedrisat Müdürünün tetkikleri

Yüksek tedrisat umum müdürü Cevad dün üniversiteye giderek rektör Cemil Bilsel ile beraber tetkikat ile meşgul olmuş, akşam üzeri yanına Maarif Vekâleti kalemi mahsus müdürü Nihad Adil, Üniversite Rektörü Cemil Bilsel ve İstanbul Maarif Müdürü Tevfik Kut'u ararak Maarif Vekili Saffet Arıkanı ziyaret etmiş ve tetkikatı etrafında izahat vermiştir. Umum Müdür Cevad dün kendisiyle görüşen bir muharririmize üniversitede yapmakta olduğu tetkikat etrafında şunları söylemiştir:

«— Senebaşı olmak münasebetile üniversitede yapılacak bir çok işler vardır. İki gündenberi de üniversitede yapılması icap eden işlerin başında, inşaat, kadroda doçent, profesör ve talebe vaziyetleri gelmektedir. Bu meselelerin hepsile ayrı ayrı meşgul olacak rektör ve alâkadarlarla görüşeceğim. Bilhassa ders yılı başı olmak münasebetile talebe vaziyeti, kayd ve kabul işleri, hâlen devam eden imtihan işleri en öne alınması icap eden meselelerdir.»

Son günlerde gazeteler doçent işlerine temas ederek onların imtihanlarını veremediklerinden, çıkarılacaklarından, haklarında talimatname ahkâmının aynen tatbik edileceğinden bahsile yazılar yazdılar.

Tetkikatıma nazaran üniversitede doçentler işi diye bir mesele yoktur. Bu husustaki vaziyet normaldir. Üniversiteden bazı profesörlerin ayrılmış oldukları yerlerine yenileri bulunacağı hakkındaki yazılar da yersizdir. Üniversiteden ayrılan profesör yoktur. Üniversitede umumî vaziyet normaldir.

Tetkikatımı ikmal ettikten sonra Üniversitenin ihtiyaçlarını tesbit edecek, eksiklerini tamamlamak üzere faaliyetlere geçeceğim.

Toplantılar :

Beşiktaş Halkevinde konser

Beşiktaş Halkeviden: Beşiktaş Halkevi bölgesinde bulunan Şehir Bandosu sanatçılarından klarnet Hüseyin Aktul, Tevlik Çelen, Fagot Hasan Ergün, Rıza Çetin, Kerem Muzaffer Erberik, Cafer Öz taraflarından cumartesi günü saat 20.30 da Evlimizde bir konser verilecektir. Üyelerimizin ve halkımızın davetiyelerini her gün öğleden sonra idare memurluğumuzdan almaları lâzımdır.

Halkevlerinin hayırlı faaliyetleri artıyor

Diyaribekir Halkevi köylerde okuma odaları açıyor. İlk odanın açılma resminde vali bulundu, uzun müddet köylülerle görüştü

Gaziantep (Hususî) — Halk partisi ve Halkevi işlerini teftiş eden Mardin sayıslı doktor Rıza Levend, teftiş esnasında Halkevi gösterit şubesi faaliyetleri üzerinde hayli durmuş ve Gaziantep Halkevi gösterit şubesinin teknik ve metodik çalışmasını çok beğenerek gösterit kolu başkanı Vedat Örfiye tebrik etmiştir. Halkevi sahnesinde son ay içinde biri operet, diğeri piyes olmak üzere üç temsil verilmiş, bunlardan (Bay Türkân) üç akşam tekrar edilmiştir. Resimde gösterit şubesi ile ar şubesine mensup gençler görülmektedir.

Diyaribekir Halkevi köylerde okuma odası açıyor

Diyaribekir (Hususî) — Halkevi nü-mune itihaz etmiş olduğu Telâlo köyün-

de bir okuma odası açmıştır. Resmî küşadı yapılan mezkûr odanın açılma törenine vali Dr. Mitat Altıok ve Halkevi reis vekili Dr. Neşati ve bir çok devair ve müfettişlik erkânı iştirak etmiştir. Vali köylüleri bir araya toplayarak onlarla uzun uzadıya görüşmüş, padişahlık rejimi ile Kemalist rejimi gayet açık ifadelerle anlatmış, köylülerimiz de yaşasın Atatürk diye bağırışlardır.

İzmit Halkevinde

İzmit (Hususî) — İzmit Halkevi pek yakında bir konser verecektir. Halkevi polikliniği bütün köylünün ve fakir halkın sevgisini toplayan çok hayırlı ve modern bir müessesedir. Burada köylü, halk, büyük bir dikkat ve ihtimamla muayene ve tedavi edilmektedir.

Bir eşkiya baskını haberi Amasyada heyecan uyandırdı

Amasya (Hususî) — Evvelki gece şehrimizde heyecan uyandıran bir hâdise olmuş, vilâyete müheyyiç bir haber verilmiştir. Verilen habere göre şehre yedi sekiz saat mesafedeki Kayrak köyü eşkiyalar tarafından basılmıştır. Vilâyet bu haber üzerine derhal harekete geçmiş, bir müfreze jandarma yola çıkarılmış, Turhal ve Zile jandarma müfrezelerinin de derhal Kayrak köyüne girmeleri için emir verilmiştir. Bir köyün eşkiya baskınına uğramış olması haberi şehirde kısa zamanda yayılmış, herkes heyecanlanmış. Fakat kısa bir zaman sonra hâdisenin aslı anlaşılacaktır. Hâdise şu dır:

Aksabır köyünden Hasan ile adamları Kayrak köyünden Arif ağının kızını kaçırmak istemişler, köyün etrafını çevirerek silâh atmaya başlamışlardır. Sekiz, on adamın birden silâh atarak köyü çevirdiklerini gören Kayrak bekçisi de köyden kaçarak Kızıoğlu istasyonuna gitmiş ve hâdiseyi:

— Köyü eşkiya bastı diye haber vermiştir. Oradan da vilâyete telefon edilmiştir.

Hâdiseye sebep olan Aksabır köyünden Hasan ile adamları tutularak Amasyaya getirilmişlerdir.

Bir adamın karısını öldürdüğü iddia ediliyor

Kastamonu (Hususî) — Devrekânî nahiyesinin Habeşli köyünde bir aile faali olmuş, beş çocuk anası Hamdiye isminde bir kadın, İbrahim isminde bir genç tarafından 18 yerinden yaralana rak öldürülmüştür.

Hamdiyenin kocası Şevket tarafından öldürüldüğü iddia edilmekte ise de bu iddia şimdilik sadece dedikodu mahiyetinde kalmakta ve bu dedikoduya da evvelce Şevketle Hamdiye arasında cereyan etmiş bir dava bulunması sebep olmaktadır.

Hamdiyenin Şevketten beş çocuğu vardır. Son zamanlarda karı koca arasında geçimsizlik başlamış, Şevket karısı aleyhine bir ihanet davası açmıştır. Bu davada nahiye müdürü Bürhan, ilk okul muallimi Saim ve inhisarlar memuru Arif şahit olarak dinlenmişlerdir. Bunların şahadetile de Hamdiyenin iffetsiz olmadığı anlaşılacaktır.

Bu tecelli üzerine Şevket sinirlenmiş, bunu da kadının öldürülmesi takip etmiştir. Bunun üzerine de Şevketin yaşı küçük olan İbrahime bıçak verdiği ve karısını 18 yerinden yaralatarak öldürttüğü dedikodusu çıkmıştır. Maamafih bu ci-het tahakkuk ve teyyüt etmiş değildir. Şimdilik sadece cinayeti yapan İbrahim tevkiif edilmiştir. Tahkikata devam edilmektedir.

Antalyahılar ve posta meselesi

Bir müddettenberi Antalyadaki okuyucularımızdan acı şikâyetler almaktayız. Bu okuyucular, bugünkü posta vaziyetinin, vaktile araba ile yapılan nakliyata yakın bir tevhür arzettiğini ve İstanbul postasını ancak üç buçuk günde alabildiklerini bildiriyor ve şu izahatı veriyorlar:

«Antalya postaları Afyondan ayrılır. Evvelâ, burada, birkaç saatlik bir intizar geçiriliyor. Sonra Karakuyu yolu ile Burdura naklediliyor. Evvelce posta Burdura gecelerdi. Şimdi birkaç saat kalıyor ve otomobil ile Antalyaya geliyor. Fakat gecenin saat (12-1) inde.

Bittabi gece yarısı posta tevzi edilemediğinden ertesi güne kalıyor.

Bu işin önüne geçmek için tren tarifesinde ufak bir tadil yapmak lâzımdır. Eğer buna imkân yoksa tren olmanın haftanın diğer üç gününde Afyonla Antalya arasında muntazam posta nakliyatı yapılmalıdır. Böylece arada mevcut bulunan birçok kazalar da bundan istifade eder, halk memnun olur.»

Sayın Nafia Vekilimizin nazarı dikkatine koyuyoruz.

Bigada kurtuluş bayramı

Biga (Hususî) — Kurtuluş bayramı hararetle kutulandı. Spor sahasında merasime İstiklâl marş ile başlandı. On beş yıl önce kahraman askerlerimizin Bigaya girişi aynen temsil edildi. Orta okul talebesinden Mehmed Ali Aydoz tarafından bir şiir okundu.

Müteakiben esnaf cemiyetleri, mekteb talebesi ve millî çeteler resmi geçit yaptılar. Gecesi de Şehir bandosile sokaklar doluşmak suretile tezahurat yapıldı.

★

Kurtuluş savaşında Bigada aziz canını feda eden şehid kaymakam Hamdi Beyin ve gene o savaşta şehid düşen Kâni Beyin mezarlarını çevreleyen duvarlar çatlamış ve çökmeye başlamıştır.

Memleket için can veren aziz ölülere hürmet etmek bir borçtur. Kabirleri temiz tutulmalı ve yıkılmaktan korunmalıdır.

Vanda yeni jandarma karakolları yaptırılıyor

Van (Hususî) — Vilâyetimiz dahilinde bu yıl yapılması kararlaştırılan Canik, Çaldıran, Ağa, Taş Rumi, v.s. nahiyeye ve köylerindeki nüme karakollarının inşaatına başlanmıştır. İnşaatın bir an evvel bitmesi için, jandarma komutanımız Cafer Tuncer büyük gayretle çalışmaktadır.

Ezinede bir hırsızlık vak'ası

Ezine (Hususî) — Taşköprü mahallesinde banka veznedarı Bay Saminin evine hırsız girmiş, yükte hafif eşyayı toplamış, Bay Saminin ceketinin cebindeki paraları da almış, oğlu Feridin odasına girmiştir. Fakat Ferid birdenbire uyandırmış hırsız görünce ve üzerine saldırınca hırsız kaçmıştır. Ferid babasını uyandırmış, Bay Sami karakola koşup vak'ayı haber vermiş, fakat hırsız yakalamak mümkün olamamıştır. Zabita hırsız aramaktadır. Bir iki gün zarfında yakalanacağı umulmaktadır.

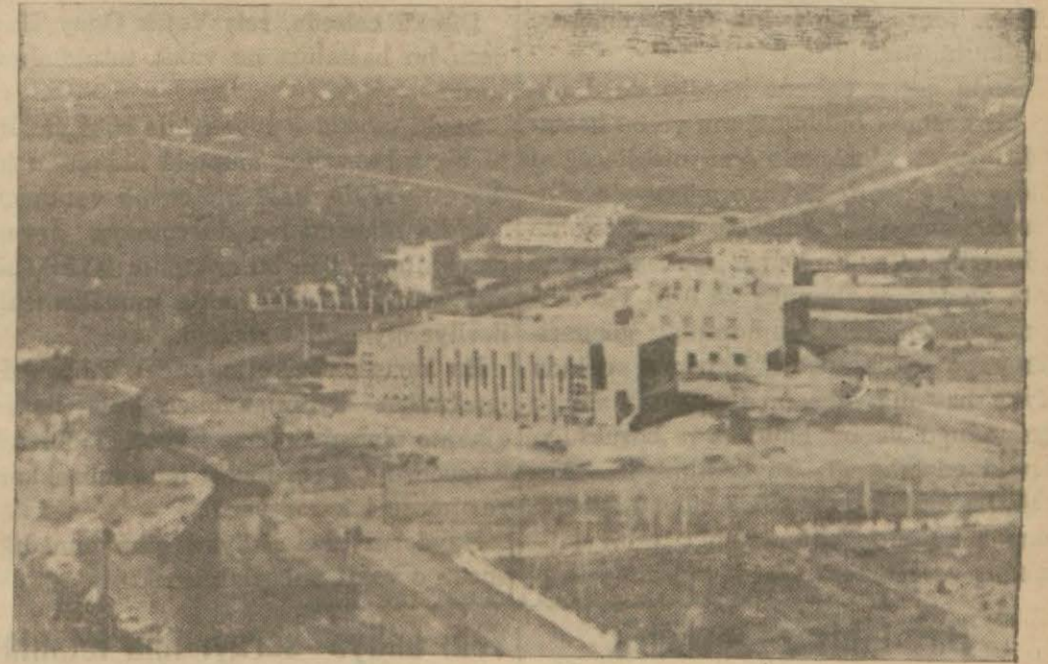
Kızılcahamamda odun sıkıntısı

Kızılcahamam (Hususî) — Burada odun buhranı başlamıştır. Bunun sebebi köylünün ruhsatname almaya yanaşmamasıdır, vilâyet orman müdürü Alaeddin buraya gelmiş, köylünün ihtiyacı, karşılayacak kat'iyata müsaade etmek için tetkikata başlamıştır.

Seyahat röportajları:

Fevzipaşa - Diyaribekir yolu fennin bir harikasıdır

Yolda Alman mühendise Diyaribekirin dokuz boğumlu akreplerini anlatan müteahhit meğer bu mahlûkları ömründe bir kere bile görmemişmiş

Diyaribekirin havadan alınmış bir resmi

Diyaribekir (Hususî) — Trendeyiz. Kompartimanda bize yol arkadaşlığı eden bir Almanla bir de Türk müteahhit var. Müteahhit yarım yamalak fransızcasile habire anlatıyor.

Diyaribekir ve havalisinden konuşuyorlar. Müteahhidin çenesi kuvvetli. Akrep ve yılan muntakası hakkında söylediklerine inanmak lâzım gelse felâket. Bir kere: Diyaribekirin adı büyükmüş amma oturulacak yer de değilmiş. Ne havası, ne suyu hiç bir şeye benzemezmiş. Yazın çöl kadar sıcak, kışın şimal kadar soğuk olan bu yerlerde oturmak ancak kabadayı harcı imiş. Siyah taşlı evlerin de insan, her lâhza ölüm tehlikesi içinde yaşamış. Dikkatsiz yürüyenin, cibinliksiz yatanın vay haline!.. Gündüzleri taş aralarında kızgın akrepler, ardi ardına yatakların üstüne doğru atılmağa başladı mı, son nefesini hazırla!.. Dokuz boğumlu rastlamasın!.. Günün birinde bir adamcağzın tam ağzına düşmüş. Biçare, ağzı açık uyurmuş. Tam dilini sokmamış mı mendebur hayvan!.. Ya yılan derdi!.. Her evde her gün muhakkak bir iki tanesi görülmüş.

Yol arkadaşımız bütün bunları öyle büyük bir heyecanla anlatıyor ki!..

Alman mühendis kadar ben, eni konu evham getirmeye başlıyorum. Gözlerim önünde siyah taş, yolsuz ve âbidesiz bir şehrin cins cins akrep dolu sokakları canlanıyor. Neredeyse bu taraflara geldiğime, geleceğime pişman olacağım. Bir uyan olsa soldan geri bile edeceğim belki.

Yalnız, memleketeye iş icabı gelmiş bir yabancıya bu muntakanın bu derece fena tanıtılmasına müteessir olmamak mümkün değil.

★

Tren, cenup topraklarını aşılıyor. Şark muntakasının kapılarında.

Dağ... Tünel... Tünel... Dağ!.. Her lâhza çeşit çeşit tünellerle sarmaşdolaş. Fennin kudreti, bu yerleri de hâkimiyetine almış. Avrupa, Amerika şimendi ferciliğinin en müstesna muvaffakiyeti bu kadar şerefli olabilir. Fevzipaşa - Diyaribekir yolu bu derece çetin ve sarp!.. Taştan engeller nasıl da ortadan kaldırılmış, en büyük müşküller nasıl da yokoluvermiş. Burası demiryolu değil, güllükler yolu. Bütün bu muvaffakiyetleri elde edenin doğrudan doğruya Türk dehası olduğunu düşünmek insana ayrı bir zevk veriyor.

İki dağ arasına serilmiş bir istasyonda trenden inen Alman, akrep diyarına gittiğimizden dolayı bizlere için için kim bilir nasıl acıyor ve bu istasyonda inmek suretile ucuz kurtulduğunu düşünerek ne türlü seviyor!..

Biz Ergani madenlerinin eteklerinden geçiyoruz. Türk dehasının en kısa bir zaman içinde sanayi sahasında da neler yaratabileceğine en yeni vesikalar bu dağların heybetli vücudunu sarmış. Dağlar ve madenler, buralarda da artık Fennin esiri.

Diyaribekirin akrep masaleci n'yetfi bozdu, bir şekerleme hazırlıyor gibi. Ahdolsun, uyutmuyacağım!..

— Diyaribekirde bulduğunuz mu?.. diye mahmur gözlerini açtırtıyorum.

— Her geçişimde bir kaç gün deşilse bile, bir kaç saat kahrımı!..

— İyi ki yaşıyorsunuz!..

Hayretle bakıyor.

— Siz oraların hem de bir ecnebiye, oturulamıyacak kadar tehlikeli bir muntaka gibi tanıtınız da!.. «Dokuz boğum» luların iğnesinden nasıl kurtulabildiğini şaşırıyorum!..

Gamsız suratının rengi büsbütün koyulaşılıyor.

— Birader!.. diyor... Ben akrep görmedim ya... İştiklerimi söylüyorum!..

★

Birdenbire bir düdük sesi, koca lokomotif duruyor ve Diyaribekir istasyonuna giriyoruz.

Ne gariptir ki karataşlı köhne bir ev yığını yerine, heybetli âbideleri dört yaa süzülen yepyeni bir mamure ile karışılıyor.

Diyaribekirin meşhur kalesinin ana kapısı istasyonun tam karşısında. Tamamlanmak üzere bulunan muazzam bir cadde, iki hasretliyi birbirine bağlayan bir saadet ağına benziyor. Birisi tarihin azameti, öbürü fennin ve medeniyetin ışığı.

Kalesinin duvarları arasında ihmal edile edile bunalın koca şehir sanki kabına sığmamış ve kalesinden taşarak cumhuriyetin demir ağlarının kıyılarında doğru serpilmiş. Göz önünde, hızlı bir ilerlemenin âbideleri kaynaşan koca bir sergi var.

Arabacılar, başka şehirlerdekinin aksine sessiz, sadasız müşteri bekliyorlar. Pazarlık etmek istedik.

— Belediyenin emrettiği ücretten fazla alabilir miyiz ki!..

Dediler. Bu yerlerde bir belediye var demek. Yalnız ismen mevcut bazı belediyelerimizin kulakları çınlasın. Hama-lun, arabacının, hem de bir yabancıya belediyenin emrinden çıkamayacağını söylemesi ilk nazarda ve şehir lehinde ne güzel bir tesir uyandırıyor.

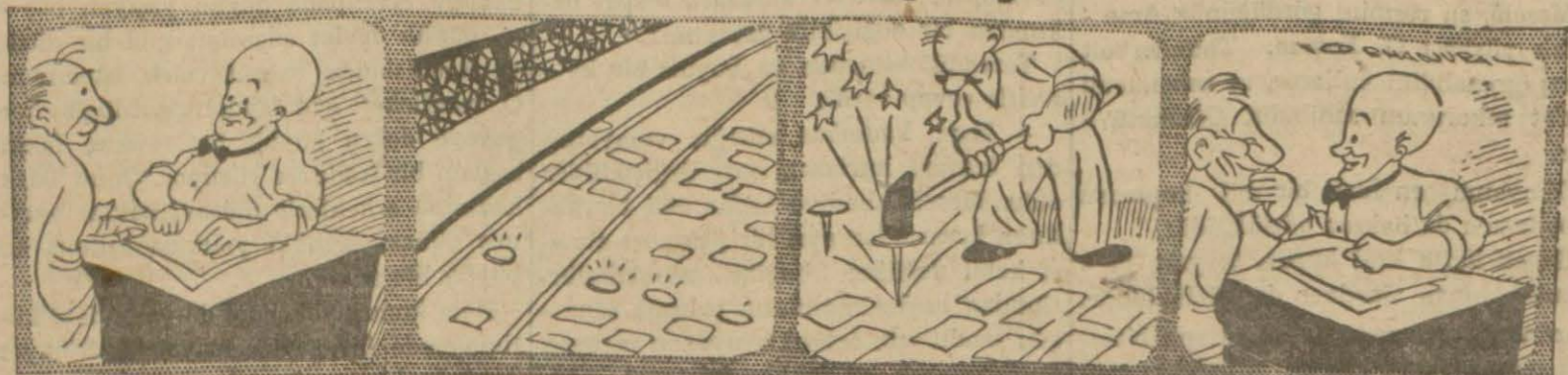
Şehre yaklaştıkça, karşılaştığımız temiz giyimli bir kalabalık, gecenin tüllerine sarılıp oynayan caz ve saz nağmeleri, uyanık bir şehre geldiğimizi anlatıyor.

Bu hal, fena propaganda veya propogandasızlık yüzünden bu şehir hakkında binbir yanlış fikir edinen zavallı yabancılara yeni bir ümit, tam bir iftihar vermeğe kâfi.

Sosyal bir kalkımın zengin bir filmi ölündeyiz. Şık bir bahçe. Müzik nağmeleri, zarif kadın tuvaletlerinin tüllerini üzerinde uçuyor. Muhteşem bir tiyatro binası. Sadece şark illerinde değil, Türkiyede değil, Avrupanın büyük şehirlerinde de dikkati çekebilecek muhteşem bir âbide.

(Devamı 11 inci sayfada)

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey, hani bir ay kadar evvel halkın kolayca karşadan karşıya geçmesi için.

— Köprüye çiviler çakmışlardı ya.. Şimdi de İstanbul daha birçok yerlerine bu çivilerden çakıyorlar.

— Bu suretle iki adımda bir çivili kaldırım bulup karşıya geçebileceğiz.

Hasan Bey — Oyle amma otomobiller, tramvaylar çivisiz yol bulup yürüyemeycekler.

Mahkemelerde

Adli tıp, muhtelis evkaf tahsildarında uyku hastalığı buldu

Karışık bir safhaya giren davanın aydınlanması için tahsildarın suçu işlediği zaman aynı hastalıkla malû olup olmadığı araştırılıyor

Evkaf idaresi tahsildarlarından Mehmed oğlu Haydar bir müddet evvel ihtilâs suçuyla adliye verilmiş, tevkif edildikten sonra, Ağırceza muhakemesine başlanılmıştır.

Suçlu geçen celsede kendisinde dimaği bir hastalık bulunduğunu ve bu hastalığın suçun işlenişinde âmil olabileceğini iddia ettiğinden, Haydar müşahede altına alınması için, Adli Tıp müessesesine gönderilmiştir. Haydarın muhakemesine dün de devam olunmuş ve Adli Tıp müessesesinden müddeiumumiliğe gönderilen rapor okunmuştur. Raporla, suçluda uyku hastalığı denen, dimağ iltihabının bulunduğu ve bu halin suur bozukluğu tevlid edebileceği kaydedilmiştir. Ancak, bu hastalığın suçluda cürmü işlediği zaman bulunup bulunmadığı tesbit edilmiş ve eğer cürmü işlediği anda ken-

disinde dimaği bir gayritabilik yoksa, cezadan kurtulmayacağı işaret olunmuştur.

Dünkü celsede, reis Vefik Onay Haydara bu hastalığa ne vakit tutulduğunu sordu.

Suçlu tahsildar evvelce de ruhi ve zihni bir rahatsızlığa müptelâ olduğunu iddia ettiyse de, kat'i bir cevap veremedi.

İddia makâmı ise, duruşmaya devam olunabilmesi için bu noktanın tahkiki lâzım geldiğini, aksi halde muhakemenin ilerliyemeyeceğini söyledi.

Bu karışık vaziyetin, ancak Tıbbi Adli tarafından aydınlanabileceğini nazarı dikkate alan mahkeme heyeti, Tıbbi Adli meclisinden sorulması için, müzekkere yazılmasına karar verdi.

Haydarın ceza ehliyeti olup olmadığı, ancak o vakit anlaşılabilir.

Bir inhisar memuru tevkif edildi

Inhisar memurlarından Mehmed Ali hakkında zimmetine para geçirmek suçundan tevkif kararı verilmişti. Suçlu arandığı halde, bulunamıyordu. Mehmed Ali, nihayet yakalanarak dün adliyeye getirilmiş ve hakkındaki tevkif kararı infaz olunmuştur. Suçunun muhakemesine yakında asliye 3 üncü cezada başlanacaktır.

Yeniden 36 geçit yeri yapılacak

Köprü üstünde olduğu gibi Kara köyde de üç geçit yeri yapılmış ve halk dünden itibaren karşıdan karşıya bu çivil geçit yerlerinden geçmeğe başlamıştır. Bunlardan birisi Ziraat Bankası ile Akay binası arasında, ikincisi Ziraat Bankası ile Rihtim arasında, üçüncüsü ise Domuz sokağının karşısında bulunmaktadır. Halkın bu geçit yerlerine alışabilmesi için belediye bir usul vaz'etmiştir. Birbirine 50 şer metre yakın bulunan geçit yerleri arasında parmaklıklar yapılacaktır. Bu suretle karşıdan karşıya geçmek isteyenler parmaklıkları görerek kendi kendilerini ikaz etmiş olacaklardır. Parmaklıklar halk geçit yerlerine alıştıktan sonra kaldırılacaktır. Beyoğlu kazası dahilinde köprü üstü ve Karaköy dahil olmak üzere yapılacak geçit yerlerinin mecmuu 36 yı bulacaktır. Bunlar belli başlı olarak Pangaltı, Harbiye, Sipahi ocağı, Garaj, Taksim bahçesi, Karaköy, Taksim, Ağahamamı, Galatasaray ve Tünel civarında yapılacaktır. Bu geçit yerlerinin bir aya kadar ikmal edilmesi için çalışılmaktadır.

Yeni adliye sarayı için istimlak edilecek emlak

Yeni adliye sarayının inşası için umumî menfaatler namına Divanyolu caddesinde kâin 43, 45, 37, 39, 41, 33, 35, 21, 23, 25, 13; 13, 7, 9 ve Sultanahmed parkı sokağında 1, 3, 5, 7, 11, 15 kapı No. lu emlakın istimlakı kararlaştırılarak bu husustaki istimlak haritası ile cetvelinin biri Firuzağa camii duvarına diğeri de Eminönü kaymakam ve Belediye şubesi müdürlüğü kapısına sekiz gün müddetle talik edilmiştir. Emlak sahiplerine ilânen bildirilir.

Kalb sektesinden ölen bir sarhoşu fareler yedi

Çemberlitaşda Vezir hanında 19 nu marada oturan ve çarşı içinde suculuk yapan 55 yaşında Hilmi adında bir adam odasında ölü olarak bulunmuştur.

Üç çocuk babası olan Hilmi sarhoşluğu yüzünden bundan bir müddet evvel karısından ayrılmış ve Vezir hanında kiraladığı bir odada yatıp kalkmağa başlamıştır.

Hilminin mutadı olan saatte dışarı çıkmadığını gören komşuları kapıyı vurmağa başlamışlar ve içerden ses alamayınca polise haber vermişlerdir.

Polis memurları kilitli bulunan kapıyı kırarak içeriye girmişler ve Hilmiyi yanında bir şişe rakı ve biraz meze bulunduğu halde ölmüş olarak görmüşlerdir. Hilminin yüzünün sol tarafı fareler tarafından kemirilmiş ve oymulmuştur.

Hilminin belediye doktoru tarafından yapılan muayenesi sonunda kalb sektesinden öldüğü anlaşılmıştır.

HÂDİSELER KARSISINDA

23 Eylül

Kış dünyanın kapısını çaldı:

— Kim o?
— Benim ben kış!
— Şimdilik giremezsin!
— Neye?
— İçerde yaz var. Hele o çıksın!
— Söyleyin yaza artık çıksın!
Yaza söylediler:
— Kış geldi!
Yaz birdenbire şaşırıldı:
— Ne kış mı geldi, felâket!
— Neye?

— O gelince benim gitmem lâzım, halbuki benim elimde daha en aşağı bir aylık stok sıcak var.

— İşte bu olmadı.

— Kıştan bir ay daha izin alsak.

Kış haber verdiler:

— Yazın elinde epey mikdar sıcak kalmış. Onu sarfedebilmek için bir ay daha dünyada kalmak müsaadesini istiyor.

Kış kızdı:

— Aklı nerede idi, şimdiye kadar sarfetseydi.

— Ne yapın hesaplayamamış.

— Ben kapı önlerinde bekliyemem, hemen çıkıp gitmesini istiyorum.

— Etmeyin eylemeyin, bari bir iki gün müsaade edin.

Kış başını salladı:

— Haydi ne ise, dedi, bu seferlik üç gün müsaade ettim. Üç gün daha kalsın!

Yaza geldiler:

— Kış, dediler, sana ancak üç gün müsaade etti.

— Üç gün ha, elimdeki stok sıcak ne yapayım?

— Ne yaparsan yap, üç günde sarfet!

— Çaresiz öyle yapacağım.

Ve yaz bir aylık sıcaklığı birden ortaya koydu.

★

Bu hâdisenin vukua geldiği gün takvimler 937 senesi eylülünün 23 üncü gününü gösteriyordu ve rasadbane her tarafta yirmi altı senedenberi böyle sıcak görülmediğini bildirdi.

İsmet Hulûsi

Beyoğlu hastahanesi genişletiliyor

Beyoğlu belediye hastanesi evvelce yalnız yaralıları için açılmıştı. Halbuki hastanede her türlü hastalıklara da bakılmakta olduğundan mevcut tesisat ihtiyacı karşılamayacak kadar az görülmüş ve hastane tesisatının, klinik tertibatının çoğaltılmasına karar verilmiştir.

Gözlük kullanmak Sporda muvaffakiyetin Bir sırrı mıdır?

Bütün dünyada, atletizm sahasında, hava yarışlarında, golf ve diğer sporlarda gözlük kullananların daha fazla muvaffak olduğunu görüyoruz.

Mesela, şu resmini gördüğünüz Amerikalı yüzbaşı G. Eyston, Thunderbolt yarış otomobilini kullanır, ve cehennem sür'at rekorunun sahibidir. Gözlüklüdür.

Dünyanın en hızlı bir mil koşucusu Wovderson da hakeza gözlüklüdür.

Geçen hafta kral kupası tayyare yarışını kazanan Gardner de gözlüklüdür. Gardner, geçen sene de bu yarışın birincisi olmuş, fakat gözlük kullandığı için (B) şahadetnamesini alamamıştı.

Kriket şampiyonu Bowes de gözlüklü olmasına rağmen en müthiş oyuncuların biridir.

Kadın gözile Avrupa

Fransanın ilk kadın müsteşarile mülâkat

Madam Brunshwig: "Şefiniz pek büyük, pek akıllı bir adam... Şimdi Türk kadınına düşen bir vazife var:

Durmadan, dinlenmeden çalışmak,, diyor

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

— 10 —

Beynelmilel Kadınlar Birliğinin İstanbul'daki kongresine Madam Brunshwig de iştirak etmişti.

Maarif müsteşarı Madam Brunshwigden bir randevu alabilmek için, günün muhtelif saatlerinde evine telefon etmem takarrür etmişti. Blum kabinesi düştüğü gündenberi kendisini bulmak imkânı kalmamış gibiydi. İlk günleri, acemilikle, vakitli vakitsiz telefona asılmaktan çekinmişken, sonradan beklemekle bir netice çıkmıyacağımı anlayacak, ne olursa olsun, kat'i bir cephe almak lâzım geldiğine karar verdim ve faaliyete geçtim.

— Allo... Madam Brunshwigle konuşabilir miyim?

— Kimsiniz efendim?

— Türk gazetecisi Berkand.

— Madam dışarıya çıktı. Yarın sabah dokuz buçukta arayınız.

Ertesi sabah gene aynı nakarat...

Nihayet bir gün, sekiz buçukta kendisini telefonda yakaladım. Kaçamak ya pamadı, saat ikide dairesinde beni bekliyeceğini söyledi.

Burası, muhtelif sokaklara kapısı olan büyük bir avlunun etrafını çevrelemiş eski ve biraz harap binası. Kim bilir kaç yüz sene evvel yapılmış?

Bir oda beni büyük bir bekleme salonundan geçirerek bir kaç gün evveline kadar maarif müsteşarı olan ve kendisinin pek çok bahsedilen bu büyük Fransız kadının yanına götürdü.

Odanın büyüklüğü kadar, uzun boylu ve kibar tavırlı müsteşarın hali de içeri girenlerin üzerinde müessir. Uzun boylu, gümüş saçlı, şişman, fakat zarif bir madam yavaşça ayağa kalkarak yaklaştı:

— Buyurunuz, oturunuz.

Yaldızlı koltuklardan birini çektim. Madam Brunshwig de masasının başına oturdu. Zeki bakışları, yüzünün iradeli çizgileri ve burnun mağrur ifadesi bir saniye için beni meşgul etti, fakat hemen kendimi topladım.

— Sizi bir düziye telefonla ve mektupla rahatsız ettiğim için affınızı rica ederim.

Yüzünden, şaka ile ciddi arasında bir gölge geçti.

— Doğrusunu isterseniz, çok meşgul olduğum bu sırada biraz içimi sıkmadınız değil.

Dudakları gülümsüyor, fakat yüzünün manası ağır ve ciddi. Gözlerinde «bana ne soracaksınız?» diyen bir ışık var. Bu bana cesaret veriyor.

— Fransız kadınının hükümet işlerinde mühim vazifeler almaları, sosyal bakımdan bir değişiklik yaptı mı?

— Tereddüt etmeden ve büyük bir kanaatle cevap verdi:

— Evet, kadınları erkeğin vesayetinden kısmen kurtaran bazı değişiklikler oldu. Mesela şimdiye kadar evli bir kadının kocasından ayrı bir pasaport alması kabil değiken bugün mümkündür.

Bundan başka kadınların çalışma sahasını tahdit için ortalıkta uyanan cereyan durdurularak bu tehlike bertaraf edildi ve kadına daha geniş çalışma imkânları verildi.

— Çalışan kadınların çocukları nelerde ve nasıl bakılıyorlar?

— Yeni doğan çocuklar evvelâ «crèche» denilen ve bazı hususî, bazı da devlet idaresi altında olan müesseselere emanet edilir. Buralarda yavrular sıhhi bir şekilde yedirtilir, uyutulur, gezdirilir ve akşama kadar, yani anaları gelip almaya kadar muhafaza edilir. Üç yaştan büyük çocuklar için «ana mektepleri» vardır.

Bu hususta daha fazla malûmat alabilmek için isterseniz sergide «kadın ve çocuk» pavilyonu müdüresine benim tarafımdan müracaat ediniz.

Brunshwig, büyük bir nezaketle bana kartını uzatırken ben hemen başka bir suale geçtim.

— Düşkün kadınları korumak ve fuhşu mâni olmak için ne gibi tedbirler alınmıştır?

Bu sualim onu çok alâkadar etmiş olacak ki cevap verirken sesinde acılaştan bir ahenk vardı:

— Maalesef hiç bir tedbir alınmamıştır. Biz bu hususta çok mücadele ediyoruz ve hükümetten, fuhşu tamamen menetmesini değil, sadece bunu himaye ediyormuş gibi bir vaziyet almamasını istedik.

— Genç kızları evlenmeğe teşvik için propaganda yapılıyor mu?

— Çalışan kızın evlenmesi daha güç oluyor. Bunlar hayatı yakından görüp anladıkları için lâalettayin karşılıklarına çikan birisini değil, kendi seçecekleri bir kocayı istiyorlar. Bu daha iyi oluyor.

Kadınların, aileden uzaklaşmak için değil, fakat aile hizmetinde erkeklerle aynı sıfatla çalışmaları için tamamen serbest olmaları lâzımdır.

Madam Brunshwig'e sorulacak bir çok suallerim daha vardı. Fakat bir düziye çalan telefon onun ne kadar meşgul olduğunu gösterdiği için cesaretim kırılıyordu. Maamafih son bir soru sormaktan kendimi alamadım.

— Bir kaç sene evvel beynelmilel kadın kongresi vesilesile İstanbul'a gelmiştiniz, Türkiye hakkındaki ihtisaslarınızı lütfen söyler misiniz?

O dakikaya kadar yüzümden ağır ve ciddi bir nikap taşıyan maarif müsteşarı birdenbire neş'elenerek doğruldu.

— Güzel memleket.. Şirin halk.. Büyük, çok büyük inkişâp! Oradan çok büyük bir hatıra saklıyorum. Hele büyük Şefiniz! O çok akıllı ve mütevazî bir adamdır. Avrupada bugün yaşayan başka büyük devlet adamları gibi bir düziye kendisinden bahsettirmek istemiyor.

O, memleketi için faydalı gördüğü her gayeye doğru büyük bir tevazu, fakat sağlam bir irade ile yürüyor. Onun Türk kadınına erkeklerle müsavi haklar vermiş olması, terakki yolunda atılmış en büyük bir adımdır.

Hem konuşuyor, hem de yanındaki kütüphanede bir şeyler arıyordu. Nihayet bulduğu bir gazeteyi bana uzattı:

— Bakınız, La Française (Fransız Kadını) isimli bu gazete 29 senedenberi kadınlara haklarının verilmesini başıra başıra istiyor. (Devamu 11 inci sauffada)

GÖNÜL İŞLERİ

Okuyucularıma Cevaplarım

Aksarayda Bay (R. E. A. H.) ya: Siparişle, uzak diyarlardan zevce getirterek evlenmeyi insanlar çok eski asırlarda yaparlardı. Bunu mahzurlu bulunca işi görücü usulüne döktüler. Ve nihayet en tabii ve doğru yola geldiler. Yüzlerce senelik tecrübelerden çıkan ders sizin için de makbul olmak lâzımdır. Düşününüz ki evlenecek olan sizsiniz, ağabeyiniz değil. Binaenaleyh seçmeyi de siz yapacaksınız, başkası değil. Hem size başka bir şey daha söyleyeyim: İki erkek kardeşin, aynı ailenin iki kızı ile evlenmeleri bazan çok iyi semereler verebilir. Fakat ekseriyetle tehlikelidir. Karar vermeden

evvel üzerinde titiz davranılacak bir meseledir.

★

Bay (H. N.) a: İtiraf ederim ki anlamadım, anlıyamadım, biraz daha sarif, biraz daha vazih olunuz ve mümkünse daha okunaklı yazı ile yazınız.

★

Eskişehirden «Memleket çocuğu» imzasile mektup yollayan okuyucu ma:

«Çarşaf» şehrin icadidir. Köy «örtü» ile iktifa etti ve bunu da kendi aralarında değil, yabancılara karşı kullandı. Elbette görecektir, konuşacak, sevip sevmeyeceğini bakacak, ona göre kararınızı vereceksiniz.

TEYZE

SİNEMA

Haftanın filmleri

Marie Bell La Garçonne filminde

"Saray," sineması:

(La garçonne)

Oynayanlar: Marie Bell, Henri Rolland, Maurice Escande, Jacques Catelain.

Lerbiyer sermaye vazetmek suretyle seri halinde otomobil yaptırmak arzusunadadır. Fakat parası yoktur. Diğer taraftan baldızı zengindir. Monik'in Lerbiyer ile evlenmesi neticesinde her iş yoluna girecektir. Monik serbes tavırlı bir kızdır. Blanché ve Boiseux adında iki muharrir ile çok samimidir.

Vuku bulan davete icabet eden Monik, yaşadığı muhiti teessüfle terk ediyor. Ve yeni muhitine istemiyerek dahil oluyor. Bir akşam suvarede bulunan Monik is-tikrah ederek kaçacağı sırada Vianeuret ile karşılaşır, hoşlanırlar. Nişanlanmaları takarrür eden. Bir akşam iki genç oturlarken masalarına bir kadın gelir. Kendisinin delikanlı ile münasebette bulunduğunu, hattâ üç yaşında bir çocukları olduğunu söyler.

Bunun üzerine Monik kalkıp gider. Kederini unutmak için Pariste bardan bara girip çıkar. O sırada vefat eden teyzesi bütün servetini ona terkeylemiştir. Monik tam manasile bir erkek tavır ve vaziyeti takınır ve bir antikacı ve dekorasyon mağazası açar. Boiseux ile buluşur ve gitide sefahate dalar.

Boiseux ise Moniki sevdiğini anlar. Fakat onun kıskançlık sahneleri Moniki çileden çıkartır. Tam o sırada Monikin eski sevgilisi Blanché Parise gelir ve Moniki görür. Monik ona her şeyi anlatır. Blanché, aralarını bulmayı vaadede. Eve geldiği vakit Boiseux bulunmaz. Avdetinde onları birlikte görünce rövelverini ateşler. Blanché yaralanır.

İşin vahametini anlayan Boiseux kendilerini bırakır ve seyahate çıkar. Onlar da saadete ulaşmağa koyulurlar.

"İpek," sineması:

Maça kızı

Oynayanlar: Pierre Blanchar, Madeleine Ozeray, André Luguët, Marguerite Moreno.

Vak'a eski Rus idaresinde geçmekte-dir. Kontes Tomski hayli yaşlı olmasına rağmen gönüllü taze kalmış bir kadındır. Söylenlere bakılırsa kontes bir kumar hilesine vâkıf bulunmaktadır.

Mülâzım Herman cesur bir delikanlıdır. Herkes kendisini sevmektedir. Fakat çok fakir olması dolayısıyla eğlence yerlerine devam edememektedir. Bir gece askerî klüpte kontesin kumar sırrından bahsediliyor. (Herman) bu sırrı ele geçirmeğe azmediyor. Bunun için kontesin kapısının önünden ayrılıyor.

Kontes Tomskinin evlâtlığı Liza kapının önünde dolaşan zabiti kendine âşik olmuş sanyior ve zabiti ile tanışıyor.

Bir gece Liza zabiti odasına alıyor. Balodan avdet eden kontes odasında soyunurken karşısında mülâzımı görüyor. Herman kumar sırrını öğrenmek için kontesi taziyk ediyor ve ihtiyar kadın korkusundan derhal ölüyor. Ölürken kumar sırrını söylüyor. Bunun üzerine kumarhanelere devama başlıyor. Fakat muvaffak olmuyor. Son parasını da kaybediyor. Tam intihar edeceği sırada Lizayı görüyor ve bu sayede yeni bir hayata ve saadete kavuşuyor.

"Sümer," sineması:

Vicdan mücadelesi

Oynayanlar: Renée St-Cyr, Jean Galland, Jules Berry, Signored.

Ressam Denis Grand bir vakitler çok büyük bir şöret kazanmıştı. Kibar ve mahir bir ressam idi. Fakat maceralar peşinde koşmak hevesinden dolayı yavaş yavaş san'atini ihmale koyulmuştu. Karısı bu yüzden boşanmağa karar vermişti. Karısının avukatı, maksadına muvaffak olmak gayesile ressamın çilgunca sevdiği Jenny adındaki müzikhol artistini elde eylemek ister. Jenny, vaziyeti öğrenince büyük bir hiddete kapılır.

Ertesi gün Seine nehrinden Jenny'nin cesedi çıkarılır. Zabita tahkikat ile meşgul olur. Jenny'nin cinayete, intihara, kazaya mı kurban gittiği araştırılmaktadır. Jenny o gün boynuna ressamın hediye eylemiş olduğu kıymetli gerdanlığı takmış bulunuyordu. Halbuki nehrinden çıkarıldığı vakit gerdanlık yoktu.

Şüpheler hep ressam Denisin üzerinde toplanır ve az sonra tevkif edilir.

Alkazar sineması:

Bay Tekin Afrikada

Filminden bir sahne

Bir müddetberi meçhul elektrik kuvvetleri dünyayı altüst etmektedir. Bruce Gordon adındaki bir mühendis bir makine icad etmiştir. Bu makine sayesinde Afrikanın merkezinde büyük ve kuvvetli bir elektrik merkezinin mevcudiyeti keşfedilmiştir.

Bruce Gordon bu meçhul ve muazzam merkezi meydana çıkarmak üzere üç arkadaşıyla Afrikaya yollanıyor. Ellerin-deki makine sayesinde elektrik merkezini buluyorlar.

Profesör Zolok namında çok zeki bir deli eski zamanlarda muhteşem bir medeniyet merkezi olan Ligurie şehrini daha evvel bulmağa muvaffak olmuştur. Şehrin bir âfet neticesinde altüst olması neticesinde bu kuvvetli elektrik makinelerinin hepsi mahvolmuştur. Zolok bir hayli uğraştıktan sonra bunları yeniden yapmıştır.

Bu maksadına muvaffak olmak için de Zolok âlim bir adam olan profesör Magnus ile kızı Maçayı kaçırmıştı. Bunlar Zolok nam ve hesabına çalışıyorlar. Zolokun devâsa zencilerden mürekkep hizmetkâr ve askerleri de vardır.

Bir çok tehlikelerden sonra Bruce Gordon ile kızı Maçayı buluyorlar. Maça onlara her şeyi bildiriyor. Bruce ve arkadaşları Zoloka taarruz ediyorlar ve onu esir ediyorlar.

SPOR

Yugoslav ve Yunan güreşçileri yapılacak maç'ar

Müsabakalar Cumartesi ve Pazar olmak üzere iki gün devam edecek

İzmirde yapılan beşinci Balkan müsabakalarından dönen Yunan ve Yugoslav güreşçileri, bu hafta İstanbulda iki müsabaka yapacaklardır. Bu müsabakaların birincisi Cumartesi günü Belgrad - İstanbul arasında, ikincisi de Atina, İstanbul arasında yapılacaktır.

Müsabakalara saat üçte başlanacak ve ilk gün mintaka başkanı Muhittin Üstündağ Şeref stadındaki güreş yerinin açılışı münasebetile bir nutuk söyleyecektir.

Pazara Heybelide heyecanlı müsabakalar var

Beyoğlu Halkevinin tertip ettiği yelken ve yüzme müsabakaları 26 Eylül pazar günü Heybeliada yapılacak.

Bu müsabakalar üç kategori olarak tertip edilmiş olup 12 yaşına kadar olanlar, 12 den 16 yaşına kadar olanlarla 16 yaşından yukarı olanlar için ayrı ayrı yarışlar yapılacaktır.

Küçükler arasındaki müsabakalar, 50 metrelik mesafede serbest, sırtüstü, ve kurbagalama olarak yapılacaktır.

Ortancalar arasında serbest, sırtüstü ve kurbagalama müsabakaları 100 metre üzerinde olacaktır.

Büyükler arasındaki müsabakalar ise 100 metre sırtüstü, 200 metre kurbagalama, 100 metre serbest olarak yapılacaktır.

Bundan başka küçükler arasında 4x50, ortancalar arasında 4x100, büyükler arasında 4x200 metre bayrak yarışları da vardır. Atlama müsabakaları 3 metre trampen ve beş metre kuleden atlama olarak yapılacaktır.

Programa ayrıca yelken müsabakaları da konmuştur. Dört ada arasında bir de su topu müsabakası yapılacaktır.

Kadınlar arasında da 100 metre serbest ile 3 metre trampen atlama vardır. Müsabakaya girecekler cumartesi gününe kadar Heybeliada plajındaki memura müracaat edeceklerdir.

Müsabakalarda derece alanlara madalya verilecektir. Müsabakalara saat ikide başlanacaktır.

Sovyetler İzmirde de müsabaka yapacaklar

İzmir, 23 (Telefonla) — Yakında memleketimizi ziyaret edecek olan Sovyet Halkevleri sporcuları İzmirde de iki futbol müsabakası yapacaklardır. Bu müsabakalara İzmir Halkevi takımı İzmir muhtelitini teşkil eden en kuvvetli kadrosile çıkacaktır.

İngiltere lik maçları

İngiltere lik maçlarının yedinci haftası oyunları içinde en mühim maç kral kupası galibi Sunderland ile meşhur Arsenal arasında yapılmıştır. Bu maçta 68,000 kişi bulunmuştur. Müsabaka Arsenal lehine 4 - 1 gibi büyük bir sayı farkile neticelenmiştir.

Arsenal bir puvanı noksan olduğundan likte ikinci vaziyettedir. Lik şampiyonu Manchester takımı da İngiltere dördüncüsü Derbi Kantry takımını 6 - 1 mağlûp etmiştir.

Fenerbahçe klübü müessisler hey'eti toplantısı

Fenerbahçe Spor Klübü Başkanlığından: Müessisler hey'eti 26/9/37 pazar günü saat 10 da klüp merkezinde toplanacağından müessis arkadaşların hazır bulunmalarını rica ederiz.

Altınordululara

Altınordu Başkanlığından: Gazetelerle müteaddit defalar ilân edilen kongre mukarreratı ve yasa mucibince klübün mesalesine senelerdir ademi iştirakle 3 ay da taahhüdünü ifa etmeyen âzanın klübe alâkasının kesileceği mukarrer ve muharrerdir. 1937 Eylül nihayetinde kadar idare hey'etine şifahi veya tahriiri müracaatla taahhütlerini ifa edip makbuz alarak teaddidi kayıtları son defa rica olunur.

Hapishanede yatarken şair olan eski bir hırsız

Artık şiir beni sarmıya başlamıştı. Kâğıt kalem kullanmak iznim çıkınca, saatlerce höcreme çekiliyor, muhayyilemi zorlayarak kâğıda bir şeyler dökmeğe uğraşıyordum

Muharrir ve münekkid Sir John Squire'in yardımı ile ve mahkeme kararile geri kalan cezası affedilerek hapishaneden çıkan F. A. Stanley evlere girip hırsızlık etmek, hırsızlığı kendisine meslek itihaz etmek suçile üç sene hapse mahkûm edilmişti. Geçirdiği bu şayanı hayret istihaleyi bakınız şimdi bir şair olan eski hırsız nasıl anlatıyor:

Daha çok olmadı. Bir kaç dakika evvel, mahkemede reisin karşısında ayakta dikilmiş duruyor ve âsabama hâkim olamayarak tirtir titriyordum. Reisin söylediği sözler, verdiği münasehatler hâlâ kulağım da çnlıyor:

Stanley, sen gayet talihli bir adamsın, birisi gelip te hakkında şefaatte bulunmasaydı, hüküm çok ağır olacaktı. Eğer, bundan sonra bir kere daha buraya düşer, mahkûmiyet yersen, cezanı beş sene adı hapis, beş sene de nazarı hapis olacaktır. Bunu iyi bilmiş olu!..

Yemin ederim, şerefimle sizi temin ederim ki, 10 senelik hapis yemek gibi bir suç işlemeyeceğim, doğru yoldan ayrılmıyacağım. Çünkü arkamda münekkid Squire gibi bir hâkim var. Üstelik beni seven arkadaşlarım da beni yazmaya teşvik ediyorlar. Eh, ben de yazabileceğime inanıyorum. Sonra, bir tâbi de beni lânce etmeğe, eserlerimi basmaya söz verdi.

Ben, hakiki mesleğimim, hırsızlık, ev soymak değil, şiir ve edebiyat olduğunu neden sonra anladım. Bunu anlayınca kadar da hayatımda bir çok eğri yollara saptım. Bunu itiraf ederim.

14 yaşında idim. Manchesterden Londraya giden bir trenden atlarken yakalandım. Beni amelî hayat mektebine verdiler. Burada, iyi şeyler öğrenmeğe, aksine hep fena şeyler öğrendim.

Fakirliğim, üstelik bir iş bulabilmeğin için lazım gelen istidat ve kabiliyetimin olmayışı, beni büsbütün şaşırttı, yolumu kaybettirdi. Yaşamak için çaldım. Ve kaç kereler yakalanarak hapishaneden hapishaneye sürüklendim. Ömrümün kısmı azamı hapishanede geçmek mukadderdi sanki... Serbest kaldığım zamanlar o kadar azdı ki... Nihayet 1930 yılında beni Dartmoov hapishanesine gönderdiler. Burada yan gelip keyfime bakacaktım.

Buraya gelir gelmez, dahili nizamın melerim hilâfına üç kişi ile ahbaplığa başladım. Bunların hem edebi, hem de cinalı temayülleri şayanı hayret derecede keskin idi. Bir şeyler yazıyorlar, karahıyorlar ve birbirlerini okuyorlardı. Ben de hevese, aşka geldim. Onlar yazdı da ben yazamaz mıyım, diye düşündüm. Müsaade edilen bir kaç kitabı hatmettim. Ve bir gün, hapishanede bize verdikleri dua kitabının içinde bulunan bir duayı yüksek sesle okumaktan kendimi alamadım. Vezni, kafiyesi ve hele kelimeleri o kadar hoşuma gitti ki, âdeta beynime nakşedildi.

Okuyucu Mektupları

Düzcede bakımsız Kalan güzel bir cami

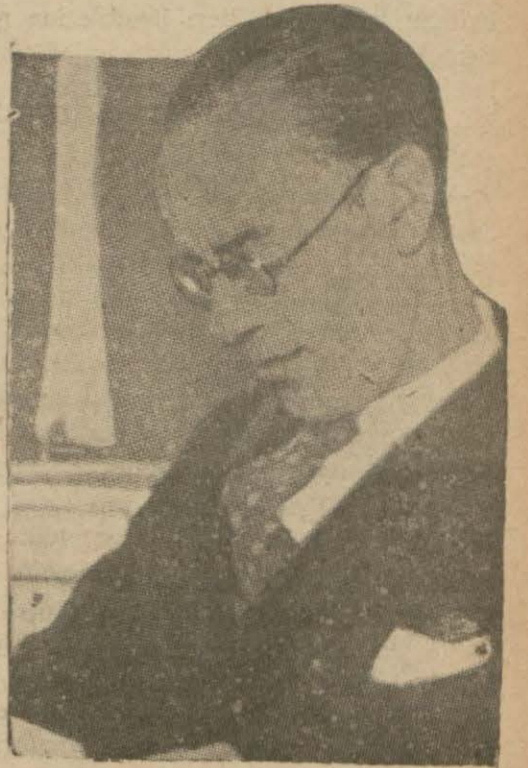
Düzce okuyucularımızdan İ. K. O yazıyor: Düzcede harikulâde nakışlarla süslü bir cami vardır. Bu cami şehrin ve çarşının en münasip bir yerindedir. İstiklâl harbinden sonra bir çok paralar sarfîle tamir ve tezyin edilmiştir.

Cami havagazi ve elektrik tesisatına sahiptir. Fakat ne çare ki her tarafı elektrikle ışıdarken burası dışarıdan getirilen bir iki fener mumunun ışığı aydınlanır. Diğer taraftan kubbeleri de bakımsız kalmıştır.

Vakıfların her tarafta imar edildiği bir sırada bu caminin bu acıklı halinin nazarı dikkate alınmasını dilerim.

Okuyucularımızın sorgularına Cevaplar

Beylerbeyinden Niyazi Aksuya: Fikriniz iyidir. Fakat şimdilik bir

F. A. Stanley

Artık şiir beni sarmıya başlamıştı. Hapishanede bir müddet bulduktan sonra, kâğıt kalem kullanmak iznim çıkınca, saatlerce höcreme çekiliyor, muhayyilemi zorlayarak, kâğıda bir şeyler dökmeğe uğraşıyorum. Dışarıdan serbest dünyadan gelen haberler, hissiyatımı gıcıkıyor, heyecanımlı tahrik ediyor ve kuvvetli şeyler yazmaya vesile oluyor. Bir gün, annemin ağır bir ameliyât geçirdiğini haber aldım. Hemen oturdum, ve on beş dakikadan daha az bir zamanda, anneme karşı olan minnet, sevgi ve müşfik hislerimi ifade eden bir şiir yazdım.

Bir keresinde de İrlandalı kapıyoldaşlarından birinin başka bir yere sürüldüğünü duyunca, yeis ve kederimi söyleyen bir manzume kaleme aldım.

Hapishane kütüphanesinde meşhur İngiliz şairi Rupert Brookun külliyyatı vardı. Beni coşturan, bana şiir zevkini veren âmillerin başında bu bayıldığım şair ve eserleri de geliyordu.

Hapishanede hiç te akıllı, uslu ve sesiz mahpuslardan sayılmazdım. Çok kereler cezaya çarptırılarak höcremde kapalı kalır ve o zamanlar, bol bol düşürürdüm. Bittabi o vakit, ne kalem, ne de kâğıt, hiç bir şey vermezlerdi. Ben de yazamadığım için, şiirlerimi kafamda hazırlar, sonra serbest kalınca not defterime çekerdim.

Şairliğime inanan ve bu yolda teşvik eden hapishane müdürü ve arkadaşları, bana bir imtiyazı mahsus olmak üzere bir kaç tane not defteri verirler. Her türlü kolaylıklarda bulunurlardı.

Bir seferinde hastalanmış, hapishane-nin hastanesine nakledilmişim. Orada kilise ve din aleyhine olmak üzere iki makale yazdım. Bu sırada hapishanede hu-

(Devamı 11 inci sayfada)

esbabı mucibe yaratmak güçtür. Zamanı gelince avdet ederiz!

Bahkesir vilâyeti Konakpınar nahiyesi Kirazpınar köyünden Mehmede: — Mevzuu bahsettiginiz meseleyi bir mektupla tayyare cemiyetine bildirecek olursanız - iddia ettiğiniz sulistimal doğru ise - hayir işlemiş olursunuz.

Samsun okuyucularımızdan Ahmet Gürkana:

— Mevzuu bahsettiginiz gazetenin yazınızı için koymadığını bittabi bilemeyiz. Bu hususta bir şey öğrenmek kabül olsa idi, sizi tenvir etmeğe çalışırdık.

Şişli Sadık sokak No. 13 de Celâl: — Size İstanbul san'at mektebini tavsiye ederiz. Sultanahmettedir. Kayıtlar kapanmak üzeredir. Mevcut evsafımız bu mektebe girmenize müsattır. Acele ediniz.

Türk Tarih Kurultayında: Dinamo ve projektörler...

Yazan: Kadircan Kafli

Türk Tarih Kurultayında hergün bir çok hakikatler aydınlanıyor. Yahut karanlıkta kalanlara, karanlıkta yürüyenlere ışık veriliyor. Hattâ ilmin çetin ve dik yokuşuna turmanalara yardım edildiği gibi, bu yoldan ürken veya şikâyet edenlere kuvvet aşılanıyor.

O yüksek ve muhterem muhit içinde okunan tezleri, gafilleri kendilerine getirmek için gürleyen vakur sesleri dinledikçe insan kendi kendine soruyor:

— Ne çok karanlık noktalar varmış! Yahut:
— Karanlıkta kalan, yanlış yollarda yürüyen zavallılar ne kadar çokmuş?

Dedik ki: İnsanlar dünyanın her yerinde aynı zamanda ve aynı şekilde, yerden ot biter gibi var olmamışlardır. Bunların kaynağı Orta Asyadır. Mademki insanlık muayyen bir kaynaktan çıkmıştır, ilk medeniyetin de oradan çıkmış olması tabiidir.

Bunu şüphe ile karşılayanlar oldu. Maruf Alman Profesörü Menghin de bu büyük davayı kavrayan azizlere iltihak etti. O da, ikinci Türk tarih kurultayının üçüncü toplantısında, dünyanın en büyük askerlik, devlet ve tefekkür dahisi önünde, dünyanın büyük âlimleriyle yüzlerce münevverin karşısında, gür sesle haykırdı:

— Garbdan şarka doğru tesir yoktur. Klâsik kültür Anadolu'dan Avrupaya girmiştir.

On ikinci asırda saç sakalına karışmış olan eli sopalı sıkı bir papaz, bir eşiğe binerek Avrupayı dolaştı. Yüz binlerce ham kafalı zavallıyı ardına taktı; büyük bir (kara kuvvet) yarattı ve doğuya yürüttü.

İslâmîğin himayesi altında huzur içinde olan (İsanın mezarı) nı kâfirlerden temizleyeceklerini iddia ettiler. Bunlar hakikatte bir medeniyeti yıkmaya gidiyorlardı. Karşılıklarına Türk kılıçları çıktı ve bütün Anadolu'yu kanlarla boyayarak, zavallı cesedlerle doldurarak bittiler. Eğer Selçuk Türkleri olmasaydı bugünkü Arab yurdları o kara kuvvetin eline geçmiştik.

Herkesin meşhur tarihçi bildiği Ernest Renan demiş ki:

— İslâm dünyasının inhitatına Selçuk istilâsı sebep olmuştur.

Hamakat kendi cinsini arar. Bazıları ona katılmışlar. Asıl garibi birkaç genç Arab müellifinin nankörlüğüdür.

Profesör Şemseddin Günaltay, mızrağın çuvala sığmadığını, tarihin itiraz kabul etmeyen delillerle, mükemmelen isbat etti.

Şaşkınların yollarını aydınlattı. Eğer kör ve sağır iseler nidelim! Tanrıdan şifa

fa dileriz.

Seneler söylemediler. Daha dün kadar medreselerde okutulan kitaplarda şu sözler vardı:

— Türkün tarihi yoktur; Türkün tarihi İslâm olmalarıyla başlamıştır.

Brakisefal Türk kafasının taşıdığı dehayı kavrayamayanlar çoktu. Hele onun dünya felsefesindeki parlak ve hâkim mevkî asırlarca kara bir perde ardında bırakıldı. Biz söylemiyoruz. Aşağıdaki sözleri büyük bir Alman profesörü olan Von Aster, ilim yolunda ağaran beyaz sakal ve sağlı başını yükselterek haykırdı:

— Türk felsefesi müstakil bir tefekkür karakteri taşımıştır. Garbın ilmi ve teknik hâkimiyeti ile, şarkın, ruh enginliğini kuvvetli ve derin anlayışını birleştirmiştir. Bu yolda ehemmiyetli rol Türk milletine mukadderdir.

Büyük Türk çökemiyenlerin müğâlataları da kışkırtıcı derecesindedir. Bir milletin medenî vasıflarının başlıcası âme ve devlet hukukunu yaratmış olmalarıdır. Büyük âlimimiz Profesör Dr. Fuad Köprülü bu vadideki bir müğâlatayı tarihin elile ve tarihin kuvvetli şahidleri önünde boğdu. İsbat etti ki:

Türkler İslâm'dan çok evvel Asyada büyük devletler kurmuş; âme ve devlet hukukunu kurmuşlardır. İslâm'dan sonra âme ve devlet işlerinde eski Türk hukukunu esas tutmuşlar; hattâ garb devletleri, bilhassa Slâvlar Türk hukukundan çok mühim iktibaslar yapmışlardır.

Bildiğimiz bir hakikattir ki, bilhassa Osmanlı imparatorluğu zamanında, Türk tarihini Türklerden ziyade ecnebler yazmışlardır. Profesör Rossi bu hakikati tekrarladı. Haklıdır. Venedik ve diğer İtalyan arşivleri Türk tarihine aid vesikalar ve eserlerle doludur. Hele Türkün parlak denizcilik tarihi için en birinci ve feyizli kaynak onlardır. Türk Tarih Kurumunun bu ciheti esasen not etmiş bulunduğu, hattâ istifadeye başladığına şüphe etmiyoruz.

Nihayet anlıyoruz ki on beşinci asırda matbaanın mucidi olarak bildiğimiz Gutenberg'den çok evvel Uygur Türklerinde matbaacılık vardı.

Bunu hem de kim söyledi biliyor musunuz? Gutenberg'in soydaşı maruf Alman Profesörü Bossert...

Gözlerimin önünde enerji kaynağı muazzam bir dinamo var.

Birçok kuvvetli projektörü kendisine bağlamış, onlara kuvvet ve fırsatlar ve-

Tarih Kurultayının 4 üncü günü

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Hasan Reşid Tankut, (dil ve ırk münasebetleri) hakkındaki tezini, profesör Persson, (tarihten önceki Yunanistan ile Küçük Asya arasındaki münasebetler) e dair tezini, profesör Rohde, (Roma ve Anadolu ana ilâhesi) isimli tezini, profesör Dr. Ruben, (milâddan 1000 sene evvel Asya içlerinden muhaceret eden Hindistanın demircileri arasında) adlı tezini, profesör K. Erim, (Sümer riyaziyesinin esas ve mahiyetine aid rapor) unu tebliğ etmiştir.

B Sektöyü de ayrıca toplanarak ruza-mesindeki tezleri dinlemiştir.

Umumi Toplantı

Kurultayın üçüncü umumi toplantısı öğleden sonra Dolmabahçe sarayında, mutad salonda muayyen saatte yapılmıştır. Atatürk kongreyi teşrif ederek âza tarafından büyük hürmetle selâmlanmış, hususî localarında Müdafaa-i Milliye Bakanı Kazım Özalp ve Dahiliye Bakanı Şükrü Kaya ile birlikte oturmuşlardır.

Kongreye, fabri başkan Cenevre üniversitesi profesörü Pittard riyaset etmiştir. Profesörün riyaset mevkiline geçmesini kongre âzası hararetle alkışlamıştır.

Sekreterlikleri Bayan Fâkihe Özmen ve İsmail Müştak Mayakon yapmışlardır.

Evvelki celsenin zabıtnamesi Bayan Fâkihe Özmen tarafından okunarak aynen kabul olundu. Ondandı sonra ruza-meye geçilerek söz profesör Menghin'e verilmiştir.

Profesör Menghin'in tezi

Profesör Menghin, (Milâddan evvel üçüncü bin yılda Anadolu ve Avrupa) isimli tezini Almanca olarak okumuştur.

Profesör bu değerli tezinde Avrupa kültürünü nereden geldiğini izah etmiştir. Anlatığına göre garba doğru biri Mısırdan Garbi Avrupa'ya, diğeri de Önyasadan Tuna ve Balkanlara olmak üzere iki kültür cereyanı olmuştur.

Profesör bundan sonra buluntuların azlığından bahsetmiş, buna rağmen kendisinin yaptığı tetkikat neticesini şöylece kısaltmıştır:

«Hellas kültüründen evvel Yunanistana Şarktan gelmiş bir kültür vardır. Yunanlı-tandan Şarka doğru bir tesir mevzuubahs değildir. O halde Şark Akdeniz kültür vahdetinin menşei yalnız Anadolu olabilir. Anadolu kültürü bir şehri kültürüdür. İki bin yıl sonra Avrupada klâsik kültürün hareket noktasını teşkil eden unsur Anadolu'dan gelip Adalardan geçerek Avrupaya girmiş bulundu-yor.»

Profesör Şemseddin Günaltay'm tezi Profesör Menghin alkışlandı ve başkanın söz vermesi üzerine profesör Şemseddin Günaltay kürsüye geldi. (İslâm dünyasının inhitatı sebebi Selçuk istilâsı mıdır?) adındaki tezini okudu.

Profesör, dokuzuncu ve onuncu asırlarda parlıyan İslâm ilim hareketinin duruşuna riyor.

O projektörler ilmin karanlık köşelerine göz kamaştırın ışıklarını çeviriyorlar. Şaşkınlar doğru yola giriyorlar; sa-yıklayanlar mantıkla konuşuyorlar.

Yarasaları görmedim. Fakat eğer onlar varsa muhakkak ki inlere, izbelere, oyuk ve deliklere kaçıyorlar.

Enerji kaynağı dinamo...
Ve birçok ilim projektörü...

Kadircan Kafli

Yukarıda Profesör Pittard riyaset mevkîinde, aşağıda: Profesör Fuad Köprülü, Bayan Dellenbach ve Profesör Von Aster

Dün ne oldu; bugün ne olacak?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

6 — Profesör Fuad Köprülü Türklerin İslâmlardan çok evvel âme ve devlet hukukuna sahip olduklarını izah eyledi.

7 — Profesör Rossi Türk tarihinin yazılması için İtalyan arşivlerinin ehemmiyetini tebarüz ettirdi.

8 — Profesör Bosch hastalandığından gelemedi.

9 — Profesör Bossert ilk matbaacılık ve Uygur matbaacılığı hakkında malû mat verdi.

Bugün:

Prof. Gabriel: Selçuk mimarisini.
Prof. İ. Hakki: XIV. ve XV. asırlarda Anadolu beyliklerinde toprak ve halk idaresi.

Prof. Moravczik: Türk tarihi bakımından Bizans kaynaklarının ehemmiyeti.

Prof. H. Vallois: Önyasanın ırk tarihi.
Prof. Alföldi: Nomadlarda çiftçilik.

Prof. Raşany: Erdel'deki Türklüğün orta çağdaki izleri.

Comte Zigi: Macar kavminin menşei dair.

Prof. Şevket Aziz Kansu: Selçuk Türkleri hakkında Antropolojik bir tetkik.

Selçuk istilâsının sebep olduğu hakkında meşhur tarihçi Ernest Renan tarafından ileri sürülen kanaatin diğer bazı âlimlerce kabul olduğunu ve hele bazı Arap müellifleri tarafından müdafaa edildiğini söylemiş; tarihten misaller getirerek esasen İslâm medeniyetinin Türklerin İslâm oluşturma ve Türkler tarafından yaratıldığını anlatmıştır. Bundan sonra İslâm Türkler arasında yetmiş lâyik ve serbest düşünceli âlimlere karşı an'aneve bağlı ve geri zihniyetli Arap âlimlerin çıktığını izah etmiş; Selçuklilerin medeniyete hizmetlerini şu şekilde hülasa etmiştir:

«Yakın Şarkta anarşik devir bitti. Asayiş ve emniyet kurulu. Halkı ezen haksızlıklar kalktı. Ticaret çoğaldı. Bizansın Arap ülkelerine yayılmasına engel oldu. Vlodan ve kanaat hürriyeti temin edildi. Büyük âlimler yetişti. Haçlılardan Arapları ve İslâmîği kurtardı. Haçlılarla münasebetleri neticesinde Avrupada (Rönesans) in başlamasına başlıca sebep oldu.»

Profesör Şemseddin Günaltay'm tezi şiddetle alkışlandı.

Profesör Von Aster'in tezi

Profesör Von Aster, (felsefe tarihinde Türk mütefekkirlerinin payı) adındaki tezini Almanca olarak verdi. Arap felsefesinin başlangıçlarının ilk defa Küçük Asya sahillerinde görüldüğünü anlattıktan sonra, Fra-bil ve İbn Sina'yı tahlil, İslâm ve Hristiyan felsefelerini mukayese etmiş ve demiştir ki:

«Türk felsefesi müstakil bir tefekkür karakteri taşımıştır. Eflâton ve Aristonun fikirlerini ilerletti. Garp, tabiat üzerine ilmi ve teknik hâkimiyetini tesis etti; halbuki Şark, ruhun enginlerine karşı Garptan daha kuvvetli ve derin bir anlayış gösterdi. Bu gün bu iki tarafı birleştirmek icap eder. Bu yolda ehemmiyetli bir rol oynaması mukadder olan bir millet varsa o da Türk milleti'dir.»

Muhterem profesörün çok kıymetli tezi şiddetle alkışlandı.

Bayan Marguerite Dellenbach'm tezi (Türklerin antropolojik tarihlerine dair vesikalar) adındaki bu tez genç ve sevimli âlim tarafından Fransızca olarak ve renkli bir harita yardımıyla söylendi.

Tez sahibi, Önyasya ve Balkanlardaki insanların kafa şekilleri üzerinde yapılan tetkikler neticesinde bir harita yaptığını, buna nazaran Orta Asyadan Tunaya kadar uzayan sahada uzun ve orta boylu Brakisefal'lerin oturduğunu, Bulgarlarla Arap ve Efganlıların Dolikosefal olduklarını izah etti. Bu dikkate şayan tebliğ de hararetle alkışlandı.

Saat 16 yi çeyrek geçiyordu. Başkan Pittard bir kaç dakika istirahat verdi.

İkinci celse

16,30 da kongre yeniden toplandı. Riyaset mevkîinde Kültür Bakanı Saffet Arıkan vardı. Atatürk beraberlerinde Başvekâlet Vekili Celâl Bayar olduğu halde kongreyi takip buyurmuştu.

Profesör Fuad Köprülü'nün tezi Profesör Fuad Köprülü alışıla kürsüye çıkarak (Orta zamanda Türk hukuk meseleleri) adındaki tezini hülasa etti.

Şimdiye kadar Garp âleminde (Türkler ancak İslâm olduktan sonra hukuk meselelerine malik olmuşlardır; bunlar da tamamıyla İslâmî müesseselerdir; Türklere aid hususiyet aranamaz) şeklinde bir hüküm ve iddia vardır.

Değerli profesör bu iddia üzerinde durdu ve Türklerin İslâm'dan çok evvel büyük devletler ve müesseseler kurduklarını, âme ve devlet hukukuna malik olduklarını, İslâm'dan sonra da bunları devam ettirdiklerini, hattâ Slav devletlerinin (Altınordu) devletinin hukuk usullerinden iktibaslar yaptıklarını ve daha sair tesirleri tebarüz ettirmiştir.

Bu çok kıymetli tez bilhassa çok alkışlandı.

Profesör Rossi'nin tezi Bu kıymetli İtalyan profesörü tezi Türkçe olarak ve anlaşılmasında en küçük bir zorluk bile olmayan bir selâsetle okudu. Büyük sempati ile karşılandı. Profesörün fikrini ve tezini hülasa ediyoruz:

«Türklerle İtalyanların tarihteki münasebetleri pek çoktur. Hele on beşinci asırdan on dokuzuncu asra kadar olan zaman zarfında pek sıkıdır. Venedik Cumhuriyeti arşivleri, Vatikan ve diğer İtalyan kütüphaneleri buna dair pek çok eserlerle doludur. Türk tarihinin yazılması yolunda bu kaynaklardan pek çok istifade edilecektir. Hele Türk denizcilik tarihine dair malûmat pek çoktur.»

Profesör Türk tarihi için müracaat edilmesinde faydalı olan bir çok kitap isimleri vermiş ve bu kıymetli tebliğ de hararetle alkışlanmıştır.

Profesör Bosch ansızın hastalandığından toplantıda bulunamayacağını bildirdi. Sayın profesöre sağlık dileriz.

Profesör Bossert'in tezi Profesör Bossert pek orijinal tezini Almanca olarak okudu. Bunda Çinlilerle Uygurların tabii hakkındaki buluşlarını izah etti. İlk tab san'atının eski Likya'ya kadar götürülebileceği neticesine vardı. Bu tab sisitemle Uygur matbaacılığı arasında münasebet aramağa lüzum gördü. Buna dair bazı ihtimaller ileri sürdü.

Bu tez de alkışlandıktan sonra bugün muayyen saatte toplanmak üzere Kurultay toplantısına nihayet verildi.

Mareşal Çakmak Yugoslavyada

(Baştarafı 1 nci sayfada)

keri heyetleri de birer birer Yugoslavyaya gelmektedirler.

Bu arada Türkiye Büyük Erkânharbiye Reisi Mareşal Fevzi Çakmak ta mahiyetindeki heyetle beraber Adatepe muhribi ile pazartesi günü öğleden sonra Dalmagya sahilindeki Split limanına vâsil olmuştur. Türk heyeti Split'te askerî merasimle karşılanmıştır.

Yunan heyeti de General Papagos'un riyasetinde salı günü akşamı trenle Belgrada vâsil olmuştur. Yunan general bir gazeteciye şu beyanatta bulunmuştur:

— Dost Yugoslavyaya ikinci defa yaptığım bu seyahatten dolayı çok memnunum. Kahraman ve cesur Yugoslav gençlerini bu vesile ile yakinen tanıyacağım dan dolayı da ayrıca bahtiyarım.

Manevraları takip edecek Fransız heyeti de General Gamelin'ın riyasetinde Yugoslavyaya vâsil olmuştur. General Gamelin, manevralardan sonra Belgrada gelecek bir müddet kalacaktır. Belgrad'dan sonra Romanya ordusunun manevralarında bulunmak üzere Bükreşe gidecektir.

« Son Posta » nin edebî tefrikası : 41

Yazan: SELÂMİ İZZET

Berna çok zeki ve çok hassastır. Bizde bir gayri tabii, daha doğrusu tabiiğin fevkinde bir hal olduğunu sezdi. Evin havayı nesimisini değiştirmiş buldu. son geldiği güne bugün arasında bir fark vardı... Bunu da açığa vurdu:

— Kuzum ne var?.. Fena bir haber mi?.

Annem güldü:
— Bilâkis Berna, iyi bir haber...
— Öyleyse müjdeyi bana veriniz.
— Sevim evleniyor...
— Memnun oldum. Kiminle?
— Mazlumla...

Annem teyzemin nasıl geldiğinden başlayıp her şeyi anlattı ve son söz olarak da, ihtiar mahiyetinde:

— Sakın Mazlum aleyhinde bir şey söyleyeyim deme, çünkü nişanlısı bir kaplan kesiliyor, dedi.

Ve ablamla atışmamı söyledi. Keyifli keyifli güldü:

— Ama görmeliydin Berna nasıl kaplan kesildi.

Berna uzun uzun yüzüme baktı, gözleri her zamandan daha müşfikti, daha dostu, bakışları her zamandan daha samimi idi:

— Sevimin hakkı var, dedi. Mazlum yeryüzünün ender bulunur iyi insanlarından biridir. Onun kendine lâyik bir kadınla evlenmesine sevindim... Sevimin de kendini mes'ut edecek bir erkeğe varması beni de mes'ut etti.

— Mes'ud olacağız değil mi Berna?

Bu suali gayri ihtiyari sordum. Berna benim gönlümden her geçirdiğimi bilmezdi; dardlarımı, elemelerimi ona söylememiştim. Fakat konuştuğumuz sıralarda, Mazluma karşı beslediğim muhabbeti her halde imâ etmiş olacaktım, o da benim Mazlumla sevdiğimi sezmişti. Onunla evlenmek istediğimi tahmin ediyordu.

Berna derhal, hiç düşünmeden, kuvvetle cevap verdi:

— Mes'ud olacağımıza şüphe yok. Esasen ikiniz de mes'ud olmağa müstahaksınız.

Bernanın bu kuvvetli kanaati, biraz evvel, ablama karşı duyduğum isyan hislerini bastırdı. Sükûnet buldum. artık daha sâlim muhakeme edebiliyor, kendimi kuvvetli buluyor, istikbalimi parlak görüyordum. Bir aralık ablamın şaşması gözlerimin önüne geldi de, güldüm... Gönül bunu hiç beklemiyor-

du, ne kadar şaşsa hakkı vardı.

Eğer Mazlum onda bir aksülâmel yapmak istediye, muvaffak oldu. Onu tepeden vurmak için bundan daha iyi bir çare olamazdı. Bu hususta da Mazluma hak veriyordum. İntikamına beni âlet etmiş olmasına rağmen, ona darılamıyordum. Hakkı var; ne yapsa, haklı... Ablamın ona yaptıkları düşünülecek olsun, Mazlumla hiç kimse haksız bulamaz ve hiç kimse yaptığımıza söz söyleyemez.

Oh olsun ablama!...

Artık neş'em geldi. Kendimi buldum. Hislerimi toparladım. İştiham açıldı. Obur gibi, güle söyleye yemek yedim. Berna:

— Mes'ud nişanlı! dedi.

Evet çok doğru. Her halde mes'ud bir nişanlı olduğumu isbat ediyordum, sahiden mes'ud nişanlıyım. Hele evlenmemin igyüzünü, asıl sebeplerini akıldan silince kabuma sığamaz oluyordum...

Artık Mazlumun yanında olsam... Yeryüzünün ne talihli kızı imişim. Gönlümden beslediğim en olmuycak bir hayal işte hakikat oldu.

★

— Cevabını bekliyorum Sevim.

— Peki Mazlum.

Derhal razı oluştum Mazluma çok tabii gördüm, iki elini uzattı, ellerimi hararetle sıktı, iki yanığımdan öpti: — Senden bu cevabı bekliyordum, beni reddetmeyeceğini biliyordum. Hissiyatımda aldanmadığımı isbat etmekle beni şimdiden bahtiyar ettin, dedi. (Arkası var)

Son Postanın tefrikası: 49

Denizlerin Makyaveli Kaptan Bum Bum

Çeviren: Ahmet Cemalettin Saraçoğlu

Bir melez sevdiği erkek için bir Avrupalı kadın kadar fedakârdır. Ben de bir gece suvarede rastladığım iki melez genç kıza kalbimi açtım ve sırlarımı verdim

Diye bağırmasın mı?

Bu vaziyet karşısında daha fazla susmak, sabretmek «Lauterbah» a yakışmazdı. Ben de onun gözlerinin içine bakarak cevap verdim:

— Arkadaş sen ne söylediğini bilmiyorsun. Şayet maksadın dövüş ise bunu açıkça söyle. Pekâlâ! Haydi bakalım; ben hazırım işte!..

Bu cevabım herifin aklını başına getirdi ve:

— Biz de sizden korkmayız. Bunu iyice biliniz! dedi.

— Canım dünyada hiç bir kimse, kimseden korkmaz. Böyle çocukça lâkırdılara ne lüzüm var? Biz bu otelin müşterileriyiz. Şurada kendi halimizde oturup aramızda konuşuyoruz. Bizi rahatsız etmekteki maksadınız nedir?

Lâkırdıya İngiliz zabiti de karıştı ve meydan okur bir tavırla:

— Sizler, limandaki Alman gemilerinden birine mensupsunuz. diye haykırdı. Herif burnundan soluyordu.

Ben sükûnetle cevap verdim:

— Beni dinleyiniz! Şayet sırtınız kaşınıyorsa bu vazifeyi memnuniyetle ifa ederim. Zira çoktanberi ben de kavga edecek bir kimse arıyordum. Ancak size şurasını hatırlatırım ki siz burada bitaraf bir memlekette bulunuyorsunuz. Uslu uslu yerlerinize oturun da herkese hakkınızda fena şeyler düştürmeyin.

Herif bu haklı serzenişime cevap vermeyince ben ilâve ettim:

— Hem ben limandaki Alman gemilerinin mürettebatından ve zabitanından değilim..

— Şu halde herkesin aradığı adam sizsiniz... «Emden» in esir zabiti.

Başım la kendisinin yanılmadığını anlattım.

Bunun üzerine İngiliz:

— Şu halde affınızı rica ederim, dedi, ben sizden bahsedildiğini pek çok defalar işittim. «Emden» esir ettiği gemiler mürettebatına daima hüsnü muamele etmiştir. Siz bizim vatandaşlarımıza karşı insanca davranmış bir adamsınız...

Sonra tayfalarına dönerek aralarında alçak sesle konuşular ve biraz sonra da otelden çıkıp gittiler. Bu suretle bir aralık kafa göz yarılması, Felemenk jandarmasının işe müdahalesi ile neticelenecek görünen bir vak'a çıkmak üzere iken şöhretim ve ismin zuhuruna ramak kalan kavganın önüne geçmiş ve hâdise hemen hemen dostane bir surette tesviye edilmişti. İngilizlerin bu kavgacı evlâtları gecenin karanlığında kaybolur olmaz masada birlikte oturmakta olduğumuz arkadaşlar viski kadehlerini havaya kaldırarak şerefime içtiler ve «Lauterbah» valisinin neş'eli gürfte ve bestesi (Portakal) otelinin ekseriya sessiz holünü çınlatmaya başladı.

Biz bu şarkıyı söyledik tekrar söyledik ve viski ile kafalarımız kızışınca galiba İngiliz denizcileri kadar bağırarak söyledik. O sabah gün ağardığı zaman ben hâlâ masa başında idim ve gözlerimi kırpmamıştım.

İyi bira, candan ahbap ve neş'eli şarkılarla o gece de felektin bir gün çalmış, hoşça bir vakit geçirmiş oldum.

İnsan tuhaf bir mahlüktür, en meyvolduğu anlarda da olsa köpüklü bir kadeh bira, samimi ahbaplar ve leziz yemekler karşısında cehennem gibi sıcak (Somatra) ikliminde bile hayatı yeniden zevk alıyor ve yaşamak bahtiyarlığının kalbini yeniden doldurduğunu hissediyor.

— 15 —

«JAVA» DAN KAÇIŞIMIZ VE «ŞANGHAY» A GİZLİ EVRAK POSTACILIĞIMIZ

«Padang» a yorgun, bitkin bir halde, lâkin sağ ve sâlim gelmemizin üzerin-

Onlara ne kadar müşkül şartlar içinde kıvrandığımı sayıp döktüm

den tamam on gün, on gece geçmişti ki talihim gene imdada yetişti.

O gece «Somatra» nın «Royal Club» ismini verdikleri en kibar klübünde bir süvareye davetli bulunuyordum. Umumi bir neş'e ve şetaret hüküm sürüyor, herkes can ve yürekten eğleniyor, içten gelen kahkaha etrafı çınlatıyordu.

Müstemleke işlerinde İngilizlerle, Holandalılar arasında şu fark vardır. İngilizler böyle bir ziyafet ve süvareye yalnız hemîrklarını ve Avrupalıları davet ederler. Holandalılar ise yerlilerin ileri gelenlerini, güzidelirini böyle içtimâl toplantılarda bulundurlar, eğlenceden onlara da bir pay çıkarırlar. O geceki süvarede bir hayli Somatralı melez vardı. Bunların arasında baba tarafından Alman, ana cihetinden Somatralı iki kız kardeş vardı ki birbirliklerle, güzellikleriyle gözleri kamaştırıyorlardı. Asil bir isim taşıyan bu iki bayan «Emden» in maceralarile benim başımdan geçenleri bir hayli dinlemiş olacaktı ki bana pek çok iltifat ettiler; benimle pek alâkadar oldular.

Bir melez sevdiği erkek için bir Avrupalı kadın kadar, belki daha ziyade fedakâr olabiliyor. Ben de biri henüz yaşlarında olan bu iki genç kıza kalbimi açtım, sırrımı onlara tevdi ettim.

Bugün ne kadar cehdetsem, hafızamı ne kadar zorlasam bu iki genç bayanın isimlerini hatırlayıp size söyleyemeyeceğim. Daha doğrusu bu isimleri ifşa etmek hovardalık raconuna uymıyacağımdan bu husustaki merakınızı tatmin edemeyeceğim aziz karı!... Tabii beni mazur görür ve sükûtu hak verirsiniz değil mi?

Şarkın bu iki nazlı çiçeği, zarif endamları, şirin ve güzel simaları, melekâne bakışları ve hele garbın hiçbir salonunda bulamıyacağınız, göremeyeceğiniz kibar ve necib tavırları ile ben de derin bir tesir uyandırmışlardı.

Daha ilk bakışta ağır başlı, ciddi olduklarına hükmettim. Bu güzel mahlüklarla sohbet ettikçe muhabbet ve alâkam arttı, bütün belâgatimi toplayarak onlara ne kadar müşkül şartlar içinde kıvrandığımı sayıp döktüm. İngiliz casuslarım beni nasıl tarassud ettiklerini, «Java» ya gitmek üzere bir gemiye binecek olursam İngiliz kruvazörlerinin bunu nasıl dakikasında haber almış olacaklarını ve nihayet bir idam müfrezesinin karşısına çıkarak beni nasıl kurşuna dizeceklerini biltafsil anlattım. İki genç kız nefes almıya bile cesaret edemeden beni can kullaklarile dinliyorlardı. Bilhassa büyüğü benimle çok alâkadar oluyor, hikâyenin heyecanlı noktalarında renkten renge giriyor, âdeta hafakanlar geçiriyordu. Nihayet daha fazla kendini zaptta muktedir olamıyarak:

— Burada, dedi, ailemin sadık dostları var. Bu zevatin sizinle meşgul olacaklarından eminim. Kendileri sahil

boyunca sefer yapan gemiler işletirler. Yanılmıyorsam bu gece de vapurlarından birisi hareket etmek üzeredir. Bu meseleyi iyice anlıyalım da sizin ve arkadaşlarımızın gizlice vapura girmenizi temin edelim. Oh! Biz de size refakat etmek isterdik. Ne kadar heyecanlı ve şairâne bir sergüzeşt olurdu değil mi?...
Bu genç kızları bana hakikaten Allah göndermişti. Ne fedakârlık, ne kibarlık!...

(Arkası var)

Nöbetçi Eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:
İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Şeref). Alemdarda: (E-sad). Beyazıtta: (Asador). Samatryada: (Erofilos). Eminönünde: (Bensason). Eyüpte: (Hikmet Atlamaz). Fenerde: (Emlyadi). Şehremininde: (Hamdi). Şehzadebaşında: (Üniversite). Karagümrükte: (Fuad). Küçükpazarda: (Hikmet Cemil). Bakırköyünde: (Hilâl).
Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Galatasaray). Tünelbaşında: (Matkoviç). Galatada: (Yeniöl). Fındıklıda: (Mustafa Nall). Cumhuriyet caddesinde: (Kürkçayan). Kalyoncuda: (Zafropulos). Pıruzağada: (Ertugrul). Şişlide: (Asım). Beşiktaşta: (Nall Halid). Üsküddarda: (İskelebaşı). Sarıyerde: (Nuri). Kadıköyünde: (Moda), (Merkez). Büyükdada: (Halk). Heybelide: (Halk).

Bir Doktorun Günlük Notlarından

CUMA

(*)

Ruh ve akıl Hıfzıssıhhasına neden Lüzum vardır?

İnsan denilen mahlûk yaşadığı müddetce tek kalamaz. Evvelâ aile, sonra da cemiyetle kaynaşır. Kendi sevincine ve kederine ortak arar. Yaşamının saadetini ancak muhitin ölçüsile duyar ve anlar.
Binaenaleyh normal bir insan etrafından birçok şeyler alır. Onları kendisi muhâkeme eder ve neticede bir karar vererek icraata geçer. Bütün bu işler arasında bir müvazene, bir âhenk hâkimdir. Bu müvazeneyle de dimağımız idare eder. Dimağ sayesinde kendimizi ve etrafımızı anlarız. Bu sayede içtimâl muhite uyabiliriz. Tabii meyillimiz bu suretle inkişaf eder. Şahsımız ve muhitimizin yüksek menfaatlerle alâkadar oluruz. Neticede kemale erer, rahat bir hayat geçirerek tabii ömrümüzü ikmal ederiz. Beyinde hastalık olur ve ruh sağlamlığı birçok sebebler tahtı tesirinde bozulursa hem nefsimize, hem de muhitimize karşı vazifelerimizi ihmal ederiz. Bu yüzden içtimâl huzur bozulur. İşte ruh hıfzıssıhhasına bunun için lüzum vardır. Sinirlerimiz, beynimiz kuvvetli olursa hayatta muvaffakiyeti sigorta etmiş oluruz.

(*) Bu notları kesip saklayınız, yahut bir albüme yapıştırıp koleksiyon yapınız. Sıkıntı zamanınızda bu notlar bir doktor gibi imdadınıza yetişebilir.

«Son Posta» nın Hikâyeleri

Harpten sonra

Yazan: Salâhaddin Enis

Bir akşam saatinde kollarımda sekeratsız ve ihtilâsız bir ölümler son nefesini verdi

Hayatta benim en birinci temennim, çok fena olduğu kadar çok ta cüm olan o gecenin ızdırabını hiç bir dostuma değil, hattâ hiç bir düşmanıma bile vermeme - sidir.

Vaktile çok mes'ut ve o nisbette müreffeh bir adamdım. Bulutsuz bir hayat içinde yaşıyordum.

Bir gün harbi umumi patladı. Her gün davullarla sınıf sınıf askeri silâh altına çağırıyorlardı. Pek tabii idi ki, ben de bu davete icabet ederek ahzı asker şubesine gittim.

Çanak kale, Galiçya, Makedonya. İlk iklimli Çanak kale sırtları, karı çam ormanlarıyla örtülü Galiçya dağları...

İnsanları ne harb öldürüyor, ne de aykırı iklimlerin hava değişiklikleri... İnsanları en fazla hatıra öldürüyor.

Ne çılğın maceralar, ne korkunç harb sahneleri... Bu arada ölüm, kaç yüz ke-reler yanımdan sürünerek geçti. Hattâ bununla iktifa etmiyerek ateşten kızgın olan nefesile yüzüme, ciğerlerimi dolduran meş'um havayı bütün vüs'at ve şumulile hohladı.

Evet, insanları ne harb öldürüyor, ne de felâket... İnsanları en fazla hatıra öldürüyor.

Harb dönüşünde İstanbul'a avdet ederek, evimin kapısını hudutsuz bir heyecanla çaldığım zaman yabancı bir sesle karşılaştım. Birden suratına tokat yemiş bir insan gibi şaşırıp. Bu ses:

— Semra Hanımı mı soruyorsunuz? dedi. O, çoktan bu evden çıktı.

Ve telehüfle ilâve etti:

— Zavalı kadın çok sıkıntı çekmiş, çok fena günler geçirmiş... Nihayet bu evi satmak mecburiyetinde kalmış. Kısmet bizimmiş. Biz aldık. Arada sırada bize gelir.

Yıllarca vatanından uzak olan, gurbet-zede vatanına karşı ne kadar acı bir hasret duyarsa o dakikada ben de kendimi kendi evim in eşliğinde, o kadar garip ve kimsesiz buldum.

Hattâ o kadar garip ve kimsesiz buldum ki, karımın nereye taşınmış olduğunu onlara sormak bile hatırıma gelmedi. Başım göğsüme eğik, kafam bir hercü merç içinde uzun bir yol yürüdükten sonra nihayet kendime geldim. Benim kendi evimin bana mensup olmıyan hizmetçisinin:

— Arada sırada geliyor...

Sözleri, beni hayata irca etmişti. Gayri ihtiyarı geri döndüm. Kendi evimden kendi karımın hâlen oturduğu yeri sormak mecburiyetinde kaldım.

— Erenköyünde taşındı..

Cevabını aldım.

Karımın oturduğu yeri bulmanın vermiş olduğu heyecanla vapura, vapurdan trene atladım. Uzun araştırmalardan sonra nihayet evi buldum.

— Semra Hanım burada mı?..

Bana kapıyı açan ihtiyar kadın:

— Burada... diye, cevap verdi..

— Ben onun kocasıym... dedim. Kendisi nerede?..

Mütelaşi, ve heyecanlı adımlarla merdiveni çıkarak onun odasına girmemle yerimde mihlanmam bir oldu. Bütün heyecanlarım birden mahşeri bir hercü merç içinde karıştı:

Semra, tanımadığı bir kemik külçesi halini, avurtları içeri çökmüş karyolada bir mumya gibi yatıyordu. Beni görünce ye-

rinden doğrulmak istedi. Yarı beline kadar müşkülâta kalkmasile yatağa:

— Ah...

Diyecek düşmesi bir oldu.

Şimdi yüzü yaşına gömülü olduğu halde hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu.

Yanına yaklaştım. Ve ellerimle onun saçlarını okşayarak:

— Semra... diye sordum... Hasta mısın yavrum?..

Bu sualim, onda şiddetli bir aksülâmel yaptı; bütün hayat kudretini toplamaya uğraşarak dirsekleri üstünde doğruldu; şiddetli bir sesle:

— Hayır!.. diye cevap verdi... Hasta değilim... Asla hasta değilim...

Bunu demekle boynuma sarılması bir oldu.

Harbin devamınca ömrüm baruf, ölüm ve kan kokusu içinde geçmişti. Sulhu ve evimi ne derin bir humma ve iştiyak içinde bekliyordum.

İşte sulh... Ve işte evim!.. Ne acı bir harb dönüşü!..

Avdetimin üstünden ancak bir hafta geçti, geçmedi; Semra, bir akşam saatinde kollarımda sekeratsız ve ihtilâsız bir ölümler son nefesini verdi.

Tam dört senedir hasretini çektiğim evim ve o kadar özlediğim sulh bu mu idi Yarabbi?..

Bu şerait dahilinde artık bu köşkte oturamazdım. Zaten kimsem de yoktu. Onun için köşkü ve bütün eşyasını ucuz pahalı demiyerek elden çıkardım ve İstanbul tarafına geçtim. Haftalarca ve aylarca âvâre, meyvus ve ümitsiz dolaşım. Bu büyük felâketin tesirile kendimi içkiye kaptırdım. Denize düşmüş mütekâsı bir kütük parçasından farkım yoktu. Boş beyin ve boş gözlerle geziyordum.

Ayaklarımı meyhaneye sevkeden akşam saatlerini tıpkı sulhu beklediğim ve tıpkı evimi özlediğim hasretle bekliyordum. Üç beş kadeh, bir iki dost... Zaten mütareke günlerinde içki perişan olmuş ve işgale uğramış bir vatanın harabesi karşısında tek melce idi. Hele benim gibi, vatanile yuvası ikisi birden inhidam etmiş bir felâketzede için biraz kendini unutmak, şifa ve tesellilerin en büyüğü idi. Hele edindiğim üç beş arkadaş arasında Yekta, en cana yakını idi. İyi idi, hoş sohbetli. Kanımız birbirimize pek çabuk kaynaşmıştı. O meyhaneye biraz geç kalınca ben üzülürdüm, ben biraz vaktimi geçirince onun beni iştiyakla beklediğini görürdüm.

Böyle karşılıklı gecelerimizden birisinde her ikimiz de biraz fazlaca kaçırılmıştık. Artık kepenkler inmeğe başlamıştı. Sokağa çıktığımız zaman hayli olmuştuk. Yekta ısrar etti:

— Bu akşam mümkün değil, seni bırakmam. Bize gidelim... Hem giderken biraz deniz ve tren havası alarak açılırız, hem de bizde yatarsın...

Yolda yanıma birer şişe daha aldık. Vapurun yan tarafında hem çektik, hem de mezelerle karnımızı doyurduk.

Ben Yektanın Erenköyünde oturduğunu biliyordum. Bu sayfiyenin bendeki son fena hatırası henüz tazeliğini kaybetmemişti. Binaenaleyh istasyonda trenden iner inmez ruhumdaki bir damarın burkulduğunu duymuştum. Her ikimiz adamakallı olduğumuz için Yekta, köşke araba ile gitmekliğimizi ısrar etti. Bunu

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Son Posta'nın siyasi tefrikası : 35

Talât Paşanın son günleri

Yazan : Arif Cemil

İngiliz mümessili Bahaeddin Şakire: "Talât paşanın dostlarından ve İngiliz ricalinden biri paşa ile konuşmak istiyor. Yalnız bu mülakat Berlinde yapılmıyacak!," dedi.

Neticede Doktor Bahaettin Şakirin Berlindeki İngiliz mümessiliğine gönderilmesine, oradan tahkikat yapılmasına ve meselenin anlaşılmasına karar verildi. Bahaettin Şakir İngiliz mümessiliğinden geri geldikten sonra mesele Talât paşaya yazılacaktır.

Doktor Bahaettin Şakir İngiliz askerî mümessiliğinin kabul salonunda bir müddet bekledikten sonra içeri alındı. Mümessil Bahaettin Şakiri nezaketle karşılayarak bir koltuğa oturttu ve ona:

— Ziyaretinizin sebebi sorabilir miyim? Sualini tevcih etti.

Bahaettin Şakir Talât paşanın evine telefon edildiğini söyleyerek bunun sebebinin öğrenmek istediğini anlattı.

İngiliz zabiti Bahaettin Şakirin bunu ne sıfatla anlamağa geldiğini sormağa lüzum görmedi. Çünkü Bahaettin Şakir isminin Talât paşa rüfekaşından diye İngiliz dosyalarında mukayyet olduğuna hiç şüphe yoktu. Onun için İngiliz mümessili derhal cevap verdi:

— Evet, bugün Talât paşaya ben telefon ettim, dedi. İngilterenin siyasi ricalinden ve Talât paşanın eski dostlarından bir zat, paşa ile konuşmak istiyor. Bunu söylemek ve bir randevu almak istiyorum.

Doktor Bahaettin Şakir sordu: — Bu zat Berlinde mi, yoksa başka bir yerde mi?

— Hayır, Berlinde değil, hattâ Almanya'da bile bulunmuyor. Mülakat gününü kararlaştırdıktan sonra kendisine haber göndereceğim. İngiltereden Almanya'ya gelecek.

— Talât paşa maatteessüf seyahattedir. Şimdi Berlinde bulunmuyor. Onun için kendisine bir haber göndererek arzunuzu bildireyim. Alacağımız cevaba göre gelir sizi tekrar rahatsız ederim.

Doktor Bahaettin Şakir bunu söylerken yerinden kalkıp gitmek istedi.

Fakat İngiliz zabiti ona oturmasını rica ederek şu sözleri ilâve etti:

— Yalnız, bu mülakat Berlinde yapılamıyacak. Almanya'ya gelecek olan zat Alman - Fransız hududuna yakın bir şehirde buluşulmasını şart koşuyor. Onun için Talât paşaya haber vermeden evvel bunu da aramızda kararlaştırılmalıdır.

ben de muvafık buldum. Gecenin zifiri karanlığı arasında bir talikaya atladık. Bozuk kaldırımlarda, kimisi sönük ve kimisi gayrikâfi sokak lambalarının yarı aydınlattığı bir hayli sokakları girip çıktktan sonra bir köşkün önünde durduk. Ve her ikimiz de içeriye kendimizi attık ve antredeki kanapelere çöktük.

Konuşacak halde olmadığımız için Yekta beni üst kata çıkardı:

— Yatak odan... diyerek.. bir kapıyı açtı...

Müşkülâta ancak yarım soyunabildim. Ve bir külçe halinde kendimi karyolaya attım.

Ne kadar uyuduğumu bilmiyorum. Kendime geldiğim zaman ortalık ağırdı; fakat güneş henüz doğmamıştı. Bir sigara yaktım. Ve pencereyi açarak dışarının serin havasını biraz kendime çekmek istedim.

Bir an rüya görüyorum sanarak gözlerimi oğuşturdu. Dışarıdaki manzara, benim için hiç te yabancı değildi. O zaman bütün vücudumu derin bir heyecanın kapladığını hissettim. Tüylerim diken diken oldu. Gayriihtiyari yerimden fırladım.

— Bu mümkün değil, bu mümkün değil... diye kendi kendime söyleniyordum.

Başım dönüyordu, oda dönüyordu, tavan döşeme dönüyor, dışarıdaki bütün manzaralar ve bütün eşya dönüyordu.

Bu köşk benim eski köşüm ve bu oda, benim karımın can verdiği odaydı.

laştıralım. Ben Düsseldorf şehri muvafık buluyorum, ne dersiniz?

Doktor Bahaettin Şakir:

— Tabii paşaya yazmadan bir şey söyleyemem, dedi. Kendisine bu noktayı da yazar ve alacağım cevabı derhal gelip size bildiririm.

Bahaettin bey bunu söyleyerek İngiliz askerî mümessilinin yanından ayrıldı. Arkadaşları onu Uhland sokağında yazıhanede büyük bir merak içinde bekliyorlardı.

Bahaettin Şakir, İngiliz askerî mümessili ile olan mülakatını bütün tafsilâtle anlattı. Bunu dinledikten sonra derin bir düşünceye daldılar. İçlerinden biri:

— Acaba paşanın izini kaybettikleri için kendisini tekrar meydana çıkarmak maksadile bir tuzak mı kurdular? diyor. Diğeri:

— Ben paşanın yerinde olsam mülakatı kabul etmem. Çünkü işin içinde mutlaka bir İngiliz desisesi vardır! Mülakatını yürütüyor. Bir üçüncüsü ise:

— Talât paşa şimdiye kadar İngiliz ricalinden bir çoklarına mektuplar yazdı. Mülakat isteyen zat bu mektupları alanlardan birisidir. Onun için paşanın gidip onunla konuşması mutlaka lâzımdır, fikrinde bulunuyordu.

Arkadaşlar bu suretle aralarında yarım saat kadar müzakere ettikten sonra esas mesele hakkında Talât paşaya bir şey yazmadan kendisini bir mesele için konuşulması için âcilen Berlin'e çağırmağa karar verdiler.

Talât paşa ertesi günü Berlin'e geldi. Hardenberg sokağındaki evinde arkadaşlarıyla bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda mülakatın iyi ve kötü tarafları esaslı bir surette görüşüldü. Müzakere esnasında daima hâkim olan fikir, mülakatın, paşanın izini tekrar meydana çıkarmak için tertib ve tezyi edildiği etrafında dönüp durdu.

Nihayet Talât paşa dedi ki:

— Her ne olursa olsun, bu kadar teşebbüslerden sonra mademki bir netice belirdi, o neticeye doğru yürümek iktiza eder. Benim her halde Düsseldorf'a gitmem lâzım. Onun için İngiliz siyasi mümessiline mülakatı kabul ettiğimi haber verelim. Düsseldorf'da mülakat mahallini, gününü ve saatini onlar tayin etsinler.

Bunun üzerine Doktor Bahaettin Şakir tekrar Berlindeki İngiliz askerî mümessiliğine gönderildi. Bahaeddin Şakir orada pek kısa devam eden müzakere esnasında mülakatın dört gün sonra Düsseldorf'da öğleden sonra saat üçte bir park içindeki büyük havuzun kenarında yapılması teklif etti.

İngiliz ricalinden olan zât ile Talât paşanın birbirlerini gördükleri zaman tanışacakları söylendi.

Talât paşanın Düsseldorf'da, mülakatı olduğu İngiliz, vaktile birkaç defa İstanbul'a gelmiş olan İngiliz mebuslarından bir müsteşrik idi. Fakat mülakatın ehemmiyeti onun büyük bir esrar perdesine bürünmesine münhasır kalyordu: Hududa yakın bir şehir, tenha bir park.. yeşillikler ve ağaçlarla çevrilmiş bir göl kenarı.. konuşulan şeyleri kimse işitmiyor.. iki şahsiyetin bu yerde buluştuğundan, alâkadar bir iki kişi müstesna olmak üzere, kimse haberdar değil!

Bunun haricinde görüşülen mevzu, bir zamanlar paşayı ziyaret eden İngiliz yüzbaşısının tekliflerinden fazla bir şey değildi: Talât paşa Anadolu'ya gitsin, hükümet idaresini eline alsın, İngiliz hükümeti onunla, esasatı ileride tesbit edilmek üzere, sulh akdetsin, Yunan ordusu geri çekilsin vesaire...

Talât paşanın bu tekliflere bu sefer ne cevap verdiği malûm değildir. Mülakat etrafındaki esrar gibi bunlar da esrar perdesile örtülü kalmıştır. Yalnız paşanın, Düsseldorf'dan avdet ettikten sonra artık Almanya'da oturmayacağından, belki memleketi döneceğinden bahsetmiş, İngilizlerin daha yüksek makamlarından gelen teklifleri kat'î surette red etmediğine delâlet edebirdi. Fakat, bu bir zandan ibarettir.

(Arkası var)

Japon tayyareleri Kanton Şehrini harap ettiler Binden fazla ölü var

(Baştarafı 1 inci sayfada)

On ağır Japon bombardıman tayyaresi birçok avcı tayyarelerin yaptığı bu hücum, yalnız 15-20 dakika sürmesine rağmen, asri hava muharebelerinde misli görülmemiş bir şiddetle cereyan etmiş ve Kanton şehrini tam manasile bir harabeğe çevirmiştir.

Bombardımandan sonra şehrin arzettiği feci manzara, en lâkayd bir seyircinin bile tüylerini ürpertecek kadar müthişti.

Toz ve duman içindeli kaybolmuş, bina yığınları altında parçalanmış cesedler, yarılmış kafa tasları, kana boyanmış gövdeler, kol ve ayaklar görüldüğü gibi, yürekleri sızlatan insan iniltileri de işitilmektedir.

Sokaklarda yavrularını arayan anneler, analarını arayan yavrular deliler gibi koşmakta ve birbirine girmektedirler.

Royter muhabinine göre ölümlerin adedi 1000 den fazladır. Yaralıları ise bunun üç, dört misli tahmin edilmektedir. Maddî zarar milyonlara balığ olmaktadır. Şehirdeki binaların hemen hemen üçte ikisi harap olmuştur. Bu hücum esnasında Japonların tutuşturucu bombalar kullandıkları söylenmektedir.

Kantondaki sivil halkın bu surette merhametsizce öldürülmesi, Londrada büyük bir teessür ve infial uyandırmıştır.

Kantonun bombardımanı hâdisesinde en fazla dikkati celbeden nokta şehrin hükümet binaları ve askerî daireleri bombardımandan masun kalmış olmasıdır. Daha ziyade sivil halkın meskûn bulunduğu mahalleler hedef ittihaz edilmiştir.

Londra radyosu bir dakika sükût etti
Son Posta — Londra radyosu dün gece, Kantonun bombardımanı neticesinde ölenlerin ailelerine taziyetlerini bildirmiş ve bir dakika sükût etmiştir.

İngilizler muhasematın durdurulmasını istiyorlar

Londra 23 (Hususî) — Kanton ve Nankin'in bombardımanını büyük bir heyecan ve infiale karşılayan İngiliz efkârı umumiyesi, Uzakşarktaki harbe bir nihayet verilmesini istemekte ve bu hususta hükümetin önayak olmasını beklemektedir.

Efkârı umumiyeğe tercüman olan gazeteler bu fikri açıkça ileri sürmekte ve Çin - Japon muhasematını durdurmak için beynelmîlel bir teşebbüs yapılmasını deriş etmektedirler.

Gazeteler bir konferansın toplanmasını istiyorlar

Gazeteler, yapılacak teşebbüsün şekil ve mahiyetini kararlaştırmak üzere İngiltere, Fransa, İtalya, Almanya, Amerika, Rusya, Hollanda ve daha başka alâkadar devletlerin iştirakile bir konferansın toplanmasını teklif etmektedirler.

Japonların maksadı

Londra 23 (Hususî) — Japonların Kanton ve havalisini bombardımandan maksadı, Kanton - Hankeu demiryolunu tahrib etmek olduğu anlaşılmaktadır.

Bu maksad tahakkuk ettiği takdirde, merkezi hükümetin Şanghayla irtibatı güçleşecek ve Şanghayın iagesi kesilecektir.

Nankin üzerine bugün hava hücumu yapılmamıştır. Fakat diğer taraftan 30 Japon tayyaresi Yangtze nehri boyundaki limanları bombardıman etmiştir.

Meydan muharebesi

Pekin 23 (A.A.) — Paotingfunun zaptı için çok şiddetli bir meydan muharebesi yapılmaktadır. Japonlar Çin kuvvetlerinin sol cenahına karşı yapmış oldukları muvaffakiyetli çevirme hareketine tayyare filolarının ve ağır topunun yardımıyla devam ederek Çin mevzilerini bütün cephe boyunca Oaşenk ile Tientsin-Pukof demiryolu arasında çok şiddetli bir tazyik altında bulunduyorlar. Haf-talardanberi devam eden muharebeden yorgun düşen Çin kuvvetleri bütün bu yorgunluklarına rağmen Japonların bu müthiş taarruzuna göğüs germektedir.

Ayrıca Nankinden gelen taze üç Çin fırkası ihtiyatta bulunmaktadır.

Çin tayyare topları Paotingfuda iki Japon tayyaresini düşürmüşlerdir.

Japonlar ilerliyor

Pekin, 23 (A.A.) — Japonlar, gecelerin yapılan şiddetli muharebelerden sonra Paotinfu'daki müdafaa hattının merkezini ezmış ve bu noktanın on kilometre ilerisine varmış olduklarını bildirmektedirler.

Başvekâlet Vekili ile Maliye Vekilinin Son Posta'ya beyanatları

(10)

Başvekâlet vekili istasyonda

(Baştarafı 1 inci sayfada)

leti Vekili ve Siyasî Müsteşar Numan Menemencioğlu ve diğer birçok mebuslarımız, İktisad Vekâleti Müsteşarı Faik Kurdoğlu, Vali ve Belediye Reisi Muhittin Üstündağ, İş Bankası İstanbul merkez şubesi müdürü Yusuf Ziya Üniş, Emniyet Umum Müdürü Şükrü, vilâyet, belediye, parti ileri gelenleri, iktisadî müesseseler müdürleri ve kalabalık bir küt-le tarafından hararetle uğurlanmıştır. Celâl Bayar, hareketinden evvel vekil arkadaşlarıyla uğurlamağa gelen diğer ze-

vatın ellerini sıkarak vedalaşmıştır. Tren saat 19,10 da hareket etmiştir.

Diğer vekiller de gidiyorlar

Ziraat Vekili Şakir Kesebir ve İktisad Vekâleti Siyasî Müsteşarı Ali Rıza da dün akşam Ankara'ya gitmiştir. Adliye Vekili Şükrü Saracoğlu pazar günü ve diğer vekillerimiz de tarih kurultayından sonra ve belki de pazar günü Ankara'ya gideceklerdir. Vekiller Ankara'ya gidince, Başvekâlet Vekili Celâl Bayarın riyasetinde Vekiller Heyeti toplanacaktır.

Tarih Kongresinin büyük faydaları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

T. T. Kurumunun gösterdiği misafirperverliktir. Seyahat güç bir iş olmağa başladığı günlerde, böyle istisnai ve lütfükârane bir muameleden istifade edenlerin derin sevinç duymaları pek tabiidir. Bize gümrükten otele, otelden iş ve topları yerlerine kadar refakat eyliyen sayın Türk profesörleri, sanki yolun uzaklığı ve bıraktığımız meşlekleme ile terkettiğimiz sevgili şahıslar için iştiyakımızı unutturmağa çalışıyorlar.

Açılma töreninin ilk gününde Ertuğrul yata ile yapmakla şereflendiğimiz gezinti, belki bugünlerin en iyi ve unutulmaz hatırası kalacaktır.

Sonra, Atatürkün huzurunda T. Tarihi Sergisini ziyaretimizde, pek verimli ve hepimizi sevindiren ve alâkadar eden bir temasının önünde bulduk. Sergi, büyük itina ile ve ilmi sistemlerle hazırlanmıştır. Gönül ister ki, onun mufassal bir katalogu tertib edilerek, müşahede ettiğimiz eserlerin listesi en önemlilerinin suretleri ve hulâsaları dercedilerek, icabında müracaat edilecek bir klavuz çıksın.

Şimdiye kadar kurultayda okunmuş tezlerin en çoğu mühim ve Türklüğe Türkiyenin tarihini aydınlatan eserlerdir. Bazıları hakkında münakaşa edilebilecek noktalar varsa, taaccüb veren bir şey addedilemez. Hakikatın, yalnız münakaşadan doğabildiğini herkes bilmektedir.

Bilhassa, arkeoloji sahasında elde edilmiş neticeler çoktur, T. T. Kurumu çalışmalarının daha büyük verimler ele geçireceğine şüphe yoktur.

Kongrelerin faydası, yalnız toplantılarında okunan tezlere münhasır kalmaz. Zaten, o tezler kongrenin zabıtlarında basılacağı zaman, herkes onlardan istifade edebilecektir. Kongrelerin en büyük faydası ise, aynı sahalarda çalışan bilimlerin tanışmaları ve görüşmelerinden ileri gelir. Türk tarihi Türk edebiyatı tarihi ile meşgul olduğumdan dolayı, Avrupa'nın muhtelif memleketlerinden gelen sayın meslektaşlarımız ile görüşebildiğim ve Türkiyede en iyi tanınmış Türk profesörleri ve ediblerle de tanışabildiğim için, kendimi fevkalâde bahtiyar ve beni davet eden T. T. Kurumuna karşı minnettarlık duyuyorum.

İstanbulda cehennem sıcakları

Rasadhane bu mevsimde böyle sıcağa senelerdenberi rastlanmadığını söylüyor

İki gündendenberi İstanbul adeta yanıp tutuşmaktadır, gölgede ve en serin yerde sıcaklık derecesi 32 den aşağı düşmemektedir. Yazın en sıcak günlerinde bile bu kadar hararet hissedilmemiştir. Halbuki şimdi sonbahardayız, sonbahar yağmur ve rüzgâr mevsimidir. Buna rağmen fevkalâde sıcakların hüküm sürmesi nazarı dikkati celbetmektedir.

Rasadhane de bu fevkalâde sıcakların sebebinin izah edememekte, sadece:

— Bu sıcaklar senelerdenberi görül-müş, işitilmiş şey değildir, demektedir. Rasadhane'nin verdiği malûmata göre bundan 22 sene evvel yani 1915 yılı eylül ayının 22 sinde hararet derecesi 34,1, 916 senesinin eylül ayının 4 ünde hararet derecesi 34,2, 922 senesinin eylül ayının gene 4 ünde hararet derecesi 34,7 yi bulmuştur. Yalnız 926 senesi eylül ayının 13 üncü günü hararet derecesi 36,1 e çıkmıştır. Bu hesablara göre dün ve evvelki gün İstanbulda tesadüf edilen sıcaklık mevsime göre oldukça ehemmiyetlidir. Çünkü sıcaklık evvelki günden daha ziyade idi. Hararet dün gölgede 34,6 olarak tesbit edilmiştir.

Kabine erkânı Arasında ihtilâf Şayiaları yalandır

(Baştarafı 1 inci sayfada)

— Bu şayiaları çıkaranlar bulanık suda balık avlamak ve spekülasyon yapmak isteyen bir takım hainlerdir. Bu şayiaların membannın meydana çıkarılması için şiddetli emirler verdim. Bu şekilde spekülasyona devam edilecek olur ve borsa üzerinde tesir yapmak istenilirse icabında borsayı da kapatmaktan çekinmiyeceğim.

Maliye Vekilinin beyanâtı

Dün akşam geç vakit konuştuğumuz Maliye Vekili Fuad Ağralı da demiştir ki:

— Bazı devletler bünyelerine ve iktisadî vaziyetlerine muvafık geldiğinden Devaluasyon yapıyorlar. Fakat, bu hareket bizim bünyemize muvafık değildir. Devaluasyon yapmak hatır ve hayalimizden geçmemiştir. Bu şayialar, spekülasyon yapmak isteyen manevracılar tarafından meydana çıkarılmıştır. Milli Türk parası sağlamdır.

Hükümetimiz bu mesele üzerinde gayet hassas bulunmaktadır. Türk parasını, böyle çirkince şayialarla düşürmek teşebbüsünde bulunanlar hakkında şiddetli tahkikat ve takibata başlanmıştır. Vatandaşların herhangi hainane rivayet ve şayialara kat'iyen kulak asmamaları lâzımdır.

Yarınki nüshamızda:

ABLA..

Yazan: Peride Celâl

Fevzipaşa - Diyarıbekir yolu fennin bir harikasıdır

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

Binanın heybeti, saygı aşılamağa kâfi. Burası Halkevinin gösterit binası imiş. Bu akşam bala veriliyor.

Az ileride bir kaç kısma ayrılmış büyük bir park. Ağaçlar ve yeşillikler arasında elektrik ışıkları, müzik nağmeleri kaynaşiyor. Zengin bir saz heyeti. Bahçe baştan başa dolu. Parkın ikinci bir kısmı da yazlık bir tiyatro. İstanbul Şehir Tiyatrosunun ve operetlerinin sabık bazı sanatçıları burada temsil veriyorlar. «Bir millet uyanıyor» filminin Yahya kaptanı Atif ta başlarındadır. Koca yazlık yer tıklım, tıklım. İğne atacak yer yok.

Propagandasızlık ne elim şey. İşte en büyük vesika: Akrep yuvası ve simsiyah bir taş yığını diye tanıdığımız bir yerde, bir mamure ve bir sosyal hayata karşılaşıyoruz. Bahsedilen akreplerle yılanların en korkuncu, anlamadan dinlemeden bu güzel yurd parçaları aleyhinde propaganda yapanlarımıza meğer. Onların nasıl adı birer ruh taşıdıklarını anlamak için bu yerlere gelmeli ve görmeli.

Hapishanede gatarken Şair olan eski bir hırsız

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

susi ders kursları açıldı. Ben, tabiatile edebiyata yöldüm.

Şiirlerimin çoğu kaybolmuştur. Dartmoor hapishanesinden çıkıp ta, alımdaki manevi hırsız damgasından dolayı işsiz ve beş parasız kalınca, gene çaldım. Yakalandım. Tekrar 18 ay hapis yedim ve beni Liverpool zindanına yolladılar.

Müddetimi bitirince, eserlerini okuduğum münekkid Squire'yi görmeğe karar verdim. Kendisine mektup yazdım. Posta idarehanesi, mektubu yanlış yere vermiş. Bittabi asıl yerine yetişememiş. Londraya geldim. Bütün gayretlerime rağmen kendisiyle konuşmak mümkün olamadı. Gene bittabi, aradan günler geçiyordu. Parasız kalmışım. Gene bir eve girdim, aç kalmamak için gene çaldım. Ve tekrar hapishaneyi boyladım.

Maceramdan haberdar olan Sir John Squire, beni doğru yola sevketti. Bir gün olsun beni yalnız bırakmadı. Ve hakiki mesleğim olan şairliği benimseyeceğime dair benden söz aldı. Ve nihayet onun şefaatiyle de hapishaneden kurtuldum.

Şimdi serbestim. İstikbal de kafamla ellerimin arasında bulunuyor. Yazacak ve cemiyete faydalı bir unsur olmağa çalışacağım.

Diyaribekir denilince aklıma bir yığın harabe gelir. Diyaribekir görülünce ruha hükmeden şey, onu bu kadar yanlış tanımaktan mütevellit bir teessür oluyor.

Otele geldik. Uyuduk ve kalktık. Sıcağından başka bir şikâyetimiz yok. Yaz ortasındayız. Sıcak memleket yalnız burası değil ya. Tabiatın cilvesine ne denilebilir. Yol arkadaşımıza palavracının ifadesi hilâfına ne geldiğimize, geleceğimize pişman olduk, ne de öldük. Konforumuz tam. Her istediğimizi buluyoruz. Yok, yok.

İşin daha garibi: Yalnız akrep ve yılan yüzü görmüyoruz. Cibinlik dahi kullanmamakla beraber tavanlardan akrep sürülerinin iltifatı dökülmedi. Akrep yuvası olduğu ve ölümlü tehlikesi karşısında bulunulduğu söylenen bu yerde, ne gariptir ki tam üç gün sabrettikten sonra, akrebi ve yılanı, ancak bir hamal çocuğuna verdiğimiz on kuruş bahşiş karşılığı, tenekte bir kutu içinde görebildim.

V. Ü.

Kadın gözile Avrupa

(Baş tarafı 6 ncı sayfada)

Bir tek yapraktan ibaret olan küçük gazeteyi aldım ve gözlerim hemen bir başlıkla altındaki resme gitti: «Ecnabi memleketlerde yüz elli milyondan fazla kadın, siyasi haklarını elde etmişlerdir.» «Türk sayılarından bir grup — İstanbul, mayıs 1935».

Göğsüm büyük bir iftiharla kabardı. Sözüde devam ediyordu:

— Evet, sizi bu derece yükselten şefiniz çok, çok akıllı bir şahsiyettir. Bu noktada bugün bütün dünya müttefikler ve onunla görüşen herkes zekânın hayranı olmaktadır. Bakınız, mesela, Fransanın mühim ricalinden olan Herriot, Avrupanın bir çok şehirlerini dolaşmış bütün bütün devlet adamlarıyla görüştüğü halde «Atatürk» ün müstesna bir zekâ olduğunu her zaman tekrar etmektedir.

Telefon bir düziye çalıyor ve Madam Brunschwig bir taraftan uzaktakilere cevap verirken bir taraftan da benimle konuşuyordu.

— Şimdi Türk kadınına düşen büyük bir vazife var: Durmadan, dinlenmeden çalışmak ve daima çalışmak...

Bu sevimli kadının misafirperverliğini suistimal etmek istemiyerek yerimden kalktım. Beni kopya kadar geçirdi ve elimi dost bir elle sıkı:

— Güzel İstanbula benden selâm götürünüz.

M. Berkand

RADYO

Bugünkü program

24 Eylül 1937 Cuma
İSTANBUL

Öğle neşriyatı:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis, 13.05 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı:

İkinci Türk Tarih Kurultayının neşri. Kurultayın müteakip gün ve saatleri her toplanış sonunda bildirilecektir. 18.30: Plâkla dans musikisi, 19.30: Feriha Teflik tarafından Türkçe tangolar piyano refakatle, 20: İbrahim ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20.30: Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20.45: Semih ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, (Saat ayarı), 21.15: Orkestra, 22.15: Ajans ve borsa haberleri, 22.30: Armonik ile tangolar.

İSTANBUL Ticaret ve Zahir Borsası

23/9/1937

FIATLAR

CİNSİ	Aşağı	Yukarı
Buğday yumuşak	5 35	6 7
Buğday sert	5 30	
Arpa Anadolu	4 12,5	4 13
Kuşyemi	7 20	7 26
Ketentohumu	9 35	10
Nohut kalburlu	8 20	
Tiftik mal	130	
Peynir beyaz	31 25	32
Peynir kaşar	40	41

Yeni tarzda Fevkalâde Bir Pudra BULDUM.

Şayanı hayret yeni bir usul sayesinde istihzar edilen bu pudra, o kadar hafiftir ki havada uçar. O derece incedir ki yüzde gayrimer'i durur ve yüzü ince bir güzellik tabakasıyla kaplar. Hiç bir kimse sehhar güzelliginin tabii olmadığını iddia edemez. Hemen bugün yeni «havalandırılmış» Tokalon pudrasını tecrübe ediniz. Evde veya yazihanenizde bütün gün çalışınız. Yüzünüzde hiç bir parlaklık eseri gözükmiyecektir. Bütün gece dans ediniz, teniniz daima taze ve sevimli kalacaktır. Teninize cazib ve devamlı bir güzellik vermek istiyorsanız yeni «havalandırılmış» Tokalon pudrasını kullanınız.

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Beşiktaş Sinanpaşa Mah. Değirmen Sok. No. 3 de Eyüp oğlu Bay Mehmed Hamdi Karaman 18/6/1937 tarihinde Sandığımızı bıraktığı para için verilen 22312 numaralı bonosunu kaybettiğini söylemiştir. Yenisi verileceğinden eskisinin hükmü olmayacağı ilân olunur. (938)

Doktor

İbrahim Zatl Oget

Belediye karşısında, Piyerloti caddesinde 21 numarada hergün öğleden sonra hastalarını kabul eder.

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Bigalı Halil'in Biga ve Gönendeki çiftlik hisseleri ve satış meselesi hakkında görüşülmek ve bir karar ve rilmek üzere alacaklıları toplanmaya davetlerine lüzum görülmüş olduğundan alacaklıların 30/9/1937 Perşembe günü saat 11 de dairede hazır bulunmaları ilân olunur. (193)

KAYIP: 327 senesinde Sabanca rüşdiyesinde mezun bulunduğum şahadetnamem kaybettiğim, yenisini çıkartacağım eski-nin hükmü yoktur.
Beyoğlu Kalyoncuğa Küçükçe sokak No. 17 de Emin

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25.
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FIATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	234	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon: 20203

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi İlanları

Muhammen bedeli 7931 lira olan muhtelif cins ve e'atta makkap kalemleri 20/10/1937 Çarşamba günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 594,82 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve nafia müteahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılmaktadır. (6214)

Nafia Vekâletinden:

7 Birinciteğrin 937 Perşembe günü saat 15 de Ankarada Vekâlet Malzeme eksiltme komisyonunda 6461 lira 50 kuruş muhammen bedelli 101 parça mobilyanın kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

101 parça mobilyaya aid eksiltme şartnamesi ve teferruatı parasız olarak Vekâlet Malzeme Müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 484 lira 61 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını müteahhitlik vesikası ile birlikte 7 Birinci teğrin 937 Perşembe günü saat 14 de kadar Ankarada Nafia Vekâleti Malzeme eksiltme komisyonuna vermeleri lâzımdır. «3471» «6323»

İstanbul P. T. T. Vilâyet Müdürlüğünden:

İstanbul Büyük Postane binası bahçesindeki mevcut sundurmalarından istifade etmek suretile bir anbar binasının keşifnamesi dahilinde yapılması açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 27/9/1937 pazartesi günü saat 14 de Büyük Postane binası birinci katta İstanbul P. T. T. vilâyet Müdürlüğünde müteşekkil alim satım komisyonunda yapılacaktır.

Keşif bedeli 3000 lira muvakkat teminat 225 liradır. Taliplerin mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri umumi, hususi ve fenni şartnamesi ve proje keşif hülâsasıle buna ilişik diğer evrakı görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde idari kaleme ve eksiltme gün ve saatinden bir hafta evvel İstanbul Nafia Müdürlüğüne müracaatla en az iki bin liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair alacakları fenni ehliyet ve ticaret odası vesikasile birlikte komisyona müracaatları. (6111)

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

6. cı keşide 11/Birinciteğrin/1937 dedir.

Büyük ikramiye: 200.000 liradır...

Bundan başka: 40.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (200.000 ve 50.000) liralık iki adet mükâfat vardır.
DİKKAT:

Bilet alan herkes 7 Birinciteğrin 937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur.

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Kapalı zarfla eksiltmeye konulmuş olan Paşabahçe fabrikasında inşa edilecek ot kılıf ambarı inşası işi için talip zuhur etmediğinden pazarlıkla yapılması kararlaştırılmıştır.

II — Pazarlık 30/IX/1937 tarihine rastlayan Perşembe günü saat 14 de Kaba- taşda İnhisarlar Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Keşif bedeli 25094.80 lira ve muvakkat teminat 1883 liradır.

IV — Şartnameler 126 kuruş mukabilinde her gün İnhisarlar İnşaat Şubesinden alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme parasile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «B.» «6168»

İstanbul Erkek Öğretmen Okulu Satılma Komisyonundan:

Okulumuzun 937 mali yılına aid sekiz aylık yiyecek ve yakacak ihtiyacının eksiltmeye konulduğunu gösteren ilân bugünkü Tan gazetesile neşredilmiştir. İsteklilerin tafsilât almak için mezkûr gazeteyi okumaları lüzumu ilân olunur. «6442»

Teknik okulu giriş imtihanı Teknik okulu müdürlüğünden:

Giriş imtihanı 4/Teşrinievvel/1937 Pazartesi günü Üniversite Fen Fakültesi konferans salonunda yapılacaktır. Kaydolunanların fotoğrafı karnelerile o gün saat 8.30 da Fen Fakültesi bahçesinde bulunmaları ve riayete mecbur oldukları imtihan talimatını öğrenmek için her gün mektebe müracaatları ilân olunur. (6456)

İstanbul Defterdarlığından:

Cinsi	Mikdarı	Muhammen bedeli
Türk Antrasiti	200 Ton	maa nakliye beher tonu 23
Gürgen odunu	126250 Kilo	maa nakliye 250 kilosu 3

İstanbul Defterdarlığı ile mülhak müdüriyetler ve maliye gubeleri için yukarıda cins ve miktarı yazılı mahrukatın hizalarındaki muhammen bedeller üzerinden ayrı ayrı mübayaası açık eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin ve şeraitini öğrenmek isteyenlerin ticaret odası vesikası ve yüzde 7,5 pey akçeleriyle 27/9/1937 Pazartesi günü saat on dörtte Milli Emlâk Müdürlüğünde toplanan komisyona gelmeleri. (M.) (6092)

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

1/8/1937 tarihinden itibaren mevkii mer'iyete giren 3201 sayılı Emniyet teşkilât kanunu mucibince Umum Müdürlük ile Polis Enstitüsü kadrolarında ihdas olunan muhtelif sınıf muamelât memurlukları münhalâtı tamamen kapanmış olduğundan bundan böyle müracaat edilmemesi. «3489» «6373»

İstanbul Borsası kapanış fiatları 23-9-1937

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	428,00	628,00
Nev-York	9,7880	0,7868
Paris	23,0625	23,0825
Milâno	14,9760	14,9760
Briüksel	4,6825	4,6831
Atina	87,0225	87,0225
Cenevre	3,4320	3,4315
Sofya	63,6942	63,6942
Amsterdam	1,4270	1,4272
Prag	22,5915	22,5915
Viyana	4,1688	4,1688
Madrid	11,7038	11,7038
Berlin	1,965	1,965
Varşova	4,1735	4,1735
Budapeşte	3,9810	3,9810
Bükres	107,0063	107,0363
Belgrad	34,355	34,355
Yokohama	2,7356	2,7356
Moskova	20,3375	20,3375
Stokholm	3,0884	3,0884

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	00,00	00,00
A. Şm. % 60 vadeli	00,00	00,00
Bomonti - Nektar	00,00	00,00
Aslan çimento	10,85	10,85
Merkez bankası	00,00	00,00
İş Bankası	00,00	00,00
Telefon	0,00	—
İttihat ve Değir.	0,00	—
Şark Değirmeni	0,00	—
Terkos	0,00	0,00

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	00,00	00,00
» » I vadeli	14,15	14,10
» » II vadeli	13,95	13,90

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Anadolu I pe.	00,00	00,00
» I vadeli	41,80	41,95
» II pe.	00,00	00,00
» II va.	41,80	41,95
Anadolu mü. peşin	00,00	00,00

10
kuruşa

HASAN TIRNAK CİLÂSİ

Türkiyenin en mükemmel cilâlarıdır. Sedef ve renkleri birer şaheserdir. 1, 2, 3, 4, 5 renkte ve mandarin nevi fırçasile şişesi

küçük **10** kuruş, büyük **20** kuruştur.

Her yerde Hasan ismini ve markasını isteyiniz.

DAİMON Fenerleri

Meraklılarına Müjde:

200 ilâ 600 metre ışık veren

DAİMON

Fenerleri gelmiştir.

İyi ışık almak için yalnız

DAİMON Pilleri

ile

DAİMON Ampullarını

kullanınız, ve her yerde DAİMON markasına dikkat ediniz.

Mektep, hastane ve bilumum resmî ve hususî müesseselerin ihtiyacı olan yün ve pamuk battaniyelerle yatak takımlarının her çeşidi mağazalarımızda mevcuttur.

Sultanhamam 4 — Beyoğlu 376 Tel: 20625
BURSA PAZARI: Hasan HÜSNÜ

İSTİKLÂL LİSESİ Direktörlüğünden:

- 1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına gündüz ve yatı, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.
- 2 — Henüz müracaat etmeyen eski talebenin kayıtları kapanmıştır. Bundan sonra yapılacak müracaat kabul edilmeyecektir.
- 3 — İsteyeniye mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası. Telefon: 22534

SARAÇHANE BAŞINDA HORHOR CADDESİNDE

Erkekler kısmı: Münirpaşa konağında — Kızlar kısmı ile ilk kısmı: yeni yapılan binada

KIZ ERKEK HAYRİYE LİSELERİ YATILI YATISIZ

Ana - İlk - orta - Lise kısımlarını havidir. Fen ve edebiyat kolları vardır. İlk sınıflardan itibaren ecnebi lisanı mecburidir. Münirpaşa konağı erkekler kısmına Münirpaşa konağı karşısında leyli bir liseye lazım olan bütün müstemilâti havi büyük bahçeli yeni yapılan bina da kız lisesi ile ilk kısma tahsis edilmiştir. Kızlar kısmında tedrisat tamamen ayırdır. Nehari talebeden arzu edenler mektebin hususî otobüsle naklolunurlar. Kayıt muamelesine başlanmıştır. Hergün sabah, saat 10 dan akşam 5 e kadar müracaat kabul olunur. Telefon: 20530

Nişantaşında Tramvay ve Şekayık Caddelerinde:

YATILI ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ GÜNDÜZLÜ

ANA - İLK - ORTA - LİSE - KISIMLARI

Kız ve erkek öğrenciler için yanyana ve geniş bahçeli iki binada ayrı YATI teşkilâtı vardır. Fransızca, Almanca, İng lize kurlarına dokuz yaşından başlayarak bütün öğrenciler iştirak edebilirler. Okul hergün saat 10 - 17 arasında açıktır. Telefon: 42517

KANZUK SAÇ BOYALARI JUVANTİN

KUMRAL — SİYAH

Ter ve yıkanmakla kat'iyen çıkmaz, tabii renk veren tanınmış yegâne sihhî saç boyalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU — İSTANBUL

Belsoğukluğu ve FRENGİYE yakalanmamak için en iyi ilaç ancak PROTEJİNDİR

TÜRK TELSİZ TELEFON

ANONİM ŞİRKETİ TASFİYE MEMURLUĞUNDAN:

İkinci ilân

Türk Telsiz Telefon Anonim Şirketinin 10/6/937 tarihinde in'ikat eden fevkalâde heyet içtimasında Şirketin tasfiyesine ve tasfiye memuru olarak İsmail İsa Caniş ile Muvaffak Sunal'ın tayinlerine karar verilmiş ve bu kararname Taciret kanunu ahkâmına tevfilkan tescil ve resmî gazetesinin 21/Haziran 937 tarih ve 3636 sayılı nüshasile ilân edilmiştir.

İşbu şirkette alacak vesair hukuku mevcut olanların ilân tarihinden itibaren bir sene zarfında tatil günlerinden maada her gün saat 10 dan 12 ye kadar İstanbulda Ankara caddesinde Anadolu Ajansı binasında Bay Muvaffak Sunal'a müracaat ederek alacaklarını kayıt ve evrakı müsbitlerini tevdi etmeleri lüzumu ilân olunur.

Tasfiye Memuru
İsmail İsa Caniş ve Muvaffak Sunal

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra niçin **Radyolin** diş macunu kullanmalıdır. **Çünkü**
Güzel Yüz

için ilk şart
güzel diş

Güzel Diş

için ilk ve en
esash şart da

RADYOLİN

Kullanmaktır.

RADYOLİN

Mikropları % 100 öldürür, dişleri fırçanın giremediği yerlere kadar nüfuz ederek temizler, parlatır, diş etlerini besler hastalanmalarına mâni olur.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa kullanınız.

GÜNEŞ - RÜZGÂR - DENİZ ÜÇ SIHHAT KAYNAĞI

Bir iki hafta sonra salon hayatına dalacak bunların cilde yapacağı tahribattan müteessir değiller çünkü

KREM PERTEV

ile yaptığı masajların cildlerine vereceği taravetten - geçmiş senelerin verdiği - tecrübe ile o kadar emindirler ki

REKTA PATİ

Basur memelerinin ANTİVİRÜS ile tedavisi

İç ve dış basur memelerinde, basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde daima muvaffakiyetle şifayı temin eder.

Şark İspençiyari Lâboratuvarı, İstanbul

NEOKALMİNA

GRIP - NEZLE - NEVRALJİ BAŞ ve DİŞ AĞRILARI - ARTRİTİZM

Modellerimizi kopya, biçimimizi taklid ediyorlar. Birinci nevi İngiliz kumaşlarından **KADIN, ERKEK ve ÇOCUKLARA** mahsus trençkotlar, muşambalar, koverkotlar ve gabardin perdesülerin zengin çeşitlerini ucuz fiyat ve şerhitle takdim ediyoruz.

MÜSAVİ CİNSTE İSE... DAIMA ÜSTÜNÜZ.
Baker Mağazaları

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp EMEÇ

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

İlân Tarifemiz

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlâncuk Kollektif Şirketi,
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Üşütmenin, Grip, Nezle, Baş ve Diş ağrılarının **kat'i ilâci KESKİN KAŞELERİDİR.** Bahçekepi Salih Necatî